

Az 57. Bányásznapi központi ünnepe

2007. augusztus 30-án Nagykanizsán a Hevesi Sándor Művelődési Központban rendezte meg az idei Bányásznapi országos központi ünnepségét a Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ), a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (GKM), a Magyar Bányászati Szövetség (MBSZ), a Magyar Olajipari Nyrt. (MOL Nyrt.) és az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület (OMBKE). A helyszín kiválasztását az indokolta, hogy idén hetven éves a magyar szénhidrogén-bányászat.

Az elnökségben helyet foglalt *Felsmann Balázs*, a GKM szakállamtitkára, *Göndör István* országgyűlési képviselő, *Herczog Edit* EU parlamenti képviselő, *Szabados Gábor*, az MBFH elnöke, *Valaska József*, az MBSZ elnöke, *Rabi Ferenc*, a BDSZ elnöke, *dr. Tolnay Lajos*, az OMBKE elnöke, *dr. Bóhm József*, a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar dékánja, *Mosonyi György*, a MOL Nyrt. vezérigazgatója, *Áldott Zoltán*, a MOL Nyrt. KTD ügyvezető igazgatója, *Cseresznyés Péter*, Nagykanizsa alpolgármestere és *dr. Zoltay Ákos*, az MBSZ főtitkára, az ünnepség levezető elnöke.

A Magyar Himnusz eléneklése után a Szivárvány Énekegyüttes lépett fel, majd Horváth István előadóművész részleteket mondott el Soós Zoltán olajos költő „A furuszár forog” című szonett-koszorújából.

Az ünnepi megnyitót *Rabi Ferenc* tartotta, aki köszöntötte a résztvevőket, külön köszöntve a ma már nyugdíjas és a még aktív szénhidrogénbányászokat, megemlékezve jubileumukról. Ezt követően röviden értékelte a szakma helyzetét. Kiemelte, hogy mind a szénhidrogén-, mind a szilárdásvány-bányászatban nagy szerepe van a nemzedékek óta felhalmozott és átörökölt tudásnak, a hagyományok őrzésének. A hazai bányászat ma is jelentős szerepet játszik az ország gazdasági életében és a foglalkoztatásban. Köszöntötte dr. Esztó Pétert, az MBFH régi és Szabados Gábort, az új elnökét, és méltatta Herczog Edit EU-képviselő bányászatot, energetikát támogató tevékenységét.

Felsmann Balázs ünnepi beszédének első részében kitért a magyar szénhidrogén-kutatás és -termelés korábbi és jelenlegi helyzetére. Méltatta a MOL teljesítményét a hazai piac számára olyan fontos kőolaj- és földgáztermelésben, de a régióban meghatározó piaci pozícióinak elérésében is. Ezt követően röviden szólt a szilárdásvány-bányászat helyzetéről, majd megfogalmazta, hogy a kormány számít a hazai bányászat teljesítményére mind az energiatermelés, mind az egyéb területeken.

Herczog Edit szólt arról a munkáról, amely az európai energiapolitikával foglalkozik az Európai Parlamentben. Az Európai Parlament már nagy többséggel döntött, hogy az elsődleges energiahordozók kiválasztásában a tagállamok ha-

tásköre megmarad. Ma már elmúlt az az idő, amikor ideológiai alapon bármely energiahordozóról kimondhatjuk, hogy nem akarjuk használni. Két nagyon fontos európai politikát hangsúlyozott: egyik a környezet megvédésével, fenntartásával kapcsolatos döntéseik sora, még ha azt az ágazati szereplők sokszor túlzónak, feleslegesnek, az ágazatukat sértőnek érzik is. A másik az ember biztonsága a munkában. Végül azzal zárta, hogy Európa tudásalapú társadalmat épít, és nekünk a bányászati ágazatban meglévő tudást minden erőnkkel kötelességünk megtartani, megőrizni.

Ezt követően kitüntetések átadására került sor.

A *Magyar Köztársasági „Ezüst” Érdemkereszt* kitüntetésben részesült:

Kudela József, a MOL Bányász Szakszervezet elnöke, a munkavállalói érdekképviselet és szociális munkaterületen végzett három évtizedes kiemelkedő munkássága elismeréseként.

Id. Ósz Árpád, a MOL Nyrt. Kutatás-Termelés Divízió technológiai tervező szakértője, több évtizedes, kiemelkedően aktív mélyfúrás, tervezői és oktatási, valamint a bányász hagyományokat ápoló példaértékű egyesületi szakmai munkássága elismeréséül.

A *„Magyar Bányászatért” szakmai érdemérem* kitüntetésben részesült:

Herczog Edit EU-parlamenti képviselő, az Európai Parlamentben a bánya- és energiaipar érdekében kifejtett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként.

Göndör István országgyűlési képviselő, a Magyar Országgyűlésben, a bánya- és energiaipar érdekében kifejtett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként.

Podolák György, a Parlament Energetikai Bizottságának elnöke, a bánya- és energiaipar érdekében kifejtett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként.

A fentiekben túl számosan kaptak „Miniszteri elismerés”, „Kiváló Bányász”, „Bányász Szolgálati” és „Bányamentő Szolgálati” oklevelek kitüntetését, ill. a BDSZ által alapított Nívódíjat. (*Szakosztályunk kitüntetett tagjainak felsorolását lásd alább. – Szerkesztőség*)

Első alkalommal került sor a BDSZ által alapított „Bányásztelepülések polgármestereinek elismerő emléklapja” és az ehhez járó bányászgyűri átadására, melyet három polgármester vehetett át az ünnepségen, további heten pedig a helyi ünnepségeken.

Az ünnepség a Bányászhimnusz eléneklésével zárult. Az ezt követő állófogadáson a vendéglátók nevében *Mosonyi György*, a MOL Nyrt. vezérigazgatója mondott pohárköszöntőt.

Dr. Horn János

A 2007. évi Bányásznapi kitüntetett tagtársaink

„Kiváló Bányász” kitüntetésben részesült:

Törő György, a Modulor Kft. műszaki vezetője

40 éves „Bányász Szolgálati Oklevél” kitüntetésben részesült:

Dr. Gagy Pálffy András, az OMBKE ügyvezető igazgatója

35 éves „Bányász Szolgálati Oklevél” kitüntetésben részesült:

Varga Mihály, a MECSEKÉRC Zrt. biztonságtechnikai főmérnöke

25 éves „Bányász Szolgálati Oklevél” kitüntetésben részesült:

Dr. Havelda Tamás, a VÉRT Zrt. bányászati igazgatója

BDSZ emléklapot és ezüst bányászúriút kapott: Sipos Jánosné, Rózsaszentmárton község polgármestere.

Tagtársainknak és valamennyi kitüntetettnek további sikereket és jó egészséget kívánunk!

Jó szerencsét!

Bányásznap ünnepségek Tatabányán

A már több évtizedes hagyományokra támaszkodva Tatabánya minden polgára a bányásztársadalommal együtt, méltó módon ünnepelte az 57. Bányásznapot. Az ünnepség gerince a 70-es évek közepén alakult ki, amikor a korábbi, zömmel az üzemi ünnepségekre, húspénzosztásra és megvendéglésre támaszkodó szeptemberi majálist egy új rendszerű megemlékezés váltotta fel. Ennek lényeges elemei a megmaradó üzemi megemlékezések mellett sok központi rendezvény: közös koszorúzás az ünnepi szónoklatok után, színvonalas népművészeti vásár, nívós gálaműsor és sok kulturális és sportrendezvény. Az idők során ez a rendszer formálódott, elmaradt például az ünnepi szónoklat, de a lényeg változatlan. A három napos, Tatabányai Bányász Napok (2007. augusztus 30. – szeptember 2.) keretében tartott ünnepséget számos kulturális program fűszerezte, igen sok bányász kötődésű művészegyüttes fellépésével.

A bányásznap ünnepségekkel együtt tartották a villamosnapokat is, közösen ünnepeltek a bányász- és villamosipari dolgozók. Olyannyira, hogy az ünnepségsorozat augusztus 30-án 12 órakor az Erőmű lakótelepi Verebély-szobornál tartott koszorúzással kezdődött. Az üzemi ünnepségek hagyományát a TATASZÉN Kft.-ben, az Északdunántúli Vízmű Zrt. XIV/a. vízaknájában és a Tatabányai Erőmű Kft.-ben tartott megemlékezés őrizte meg.

Évtizedes hagyomány, hogy legalább egy autóbusznyi, zömmel egyenruhás bányász keresi föl a bányászsírokat és -emlékhelyeket, és elhelyezik a megemlékezés koszorúit. Az első helyszín Gál István tavaly felavatott mellszobra volt a Vértanúk terén, majd a Szabadtéri Bányászati Múzeumban kialakított emlékhely következett. Itt van például az eredetileg a Nagygyeházi Bányáüzemben felállított dr. Vitális István mellszobra is. Innen az Újbánhidai temetőbe vezetett az út, ahol az 1950-es, a legtöbb tatabányai bányász életét követelő bányaszerencsétlenség áldozatai közül huszonnyolcan nyugsznak. Az Újtelepi temetőben négy nagy bányabaleset – az 1962-es XV/a. aknai, az 1950-es XII. aknai, az 1963-as XV/a. aknai és az 1978-as XII/a. aknai – áldozataira emlékeztünk koszorúkkal. Ez utóbbi az utolsó tatabányai nagy bányaszerencsétlenség, itt a kegyeleti út befejezésekként a résztvevők a kialakult szokás szerint elénekelték a Bányászhimnusz.

A Vértanúk terén a gyülekezésre a Bányász Fúvószenekar zenéje szólított fel. Pontban délután három órakor, a fanfár ünnepélyes hangjaival, majd a Himnusz eléneklésével kezdődött az ünnepség. A narrátor emlékeztetett arra, hogy az idei Bányásznapot Tatabánya várossá nyilvánításának 60. évében ünnepeljük. A várost létrehozó szénbányászat ünnepei ezért ma is az egész város ünnepei.

A Tár István alkotta Bányászemlékműnél, amely azok emléket őrizi, akik a tatabányai bányászatért áldozták életüket, az első koszorút a város országgyűlési képviselői és a megyei közgyűlés elnöke helyezték el. Ezt követően a város önkormányzata, a polgármester, az alpolgármesterek és a jegyző tisztelt, majd a bányászatban tevékenykedő vállalkozások: a Vértesi Erőmű Zrt., az Északdunántúli Vízmű Zrt. Víztermelő Üzeme, a TATASZÉN Kft., a Tatabányai Erőmű Kft. és a Lasselsberger Hungaria Kft. vezetői hajtottak fejet az elődök áldozatát jelképező szobor előtt. A tiszteletadásban a bányász-

kötődésű civil szervezetek: a Tatabányai Bányász Hagyományokért Alapítvány, a BDSZ Tatabányai Szövetsége, az OMBKE Tatabányai Szervezete következtek. Majd a testvérvárosok: Aalen (Németország), Székelyudvarhely (Románia), Bedzin (Lengyelország), Christchurch (Nagy-Britannia) és Izsevszk (Ukrajna) küldöttei távoli vidékek üdvözlését hozták el a tatabányai bányászünnepre. A koszorúzóknak hosszú sorát az Óvárosi Baráti Egyesület és a Fiatalok az Élhető Tatabányáért civil szervezetek zárták. Végül fiatalok és idősek, bányászok és más foglalkozásúak egy-egy szál virággal szinte elborították az emlékművet. A Bányászhimnusz közös éneklése zárta a szertény, bensőséges ünnepséget.

A Bányász Kegyeleti Emlékművet, B. Hegyi László alkotását 1997-ben közadakozásból állíttatta a Tatabányai Bányász Hagyományokért Alapítvány és az OMBKE Tatabányai Szervezete, a munkájuk során életüket vesztett tatabányai bányászok emlékére. A megroppant fejtést szimbolizáló emlékmű melletti nyolc kőtáblán 576 balesetben elhunyt bányász neve szerepel. Az emlékmű avatása óta Bányásznapon itt is elhelyezünk koszorút és meggyújtjuk a kegyeleti lángot. Az ünnepség a fanfárral kezdődött, majd a Bánhidai Kisfúvósok és Bányász Zenekar és a Tatabányai Városi Fesztivál Fúvószenekar zenes kíséretével vonultak az egyenruhások a Szabadtéri Bányászati Múzeumban rendezett találkozóra. A találkozó a Múzeum Téravató és Régi Tanévnyitó programjával – amely egyben a múzeumi látványosságok további bővülését, gazdagodását mutatta be – kezdődött. A múzeum gazdagodását hagyományosan Bányásznapkor mutatják be. Benecik János polgármester köszöntötte az 57. Bányásznapot, a megjelent bányászokat és a múzeum sikeres munkáját és töretlen fejlődését.

A háromnapos ünnepet a kulturális és sportrendezvények sora tette színessé. Igen bő választékot adtak a bányász kötődésű művészek, együttesek. Ebben az évben ünnepli 60. születésnapját a Bányász Képzőművészeti Kör. Bányásznapi tiszteletére nyitották meg kiállításukat a Kertvárosi Bányász Művelődési Házban és tartottak nyilvános szakköri foglalkozást a Szabadtéri Bányászati Múzeumban. Várostarténeti képeslapkiállítás nyílt az Óvárosi Közösségi Házban. A ma is aktív bányász Fehér János – aki most nyerte el a BDSZ Művészeti Nívódíját – fotókiállítását a József Attila Művelődési Házban rendezték „Csak az múlik, ami volt” címmel. A fúvószenekarok szombaton és vasárnap is adtak térzenét, és vasárnap a zenés ébresztő sem maradt el. Koncertet adott a Vám- és Pénzügyőrség Koncert Fúvószenekara. A testvérvárosi Bedzin Városi Színháza vendégjátékában pantomim előadást mutatott be. Számos helyi együttes lépett fel, köztük a Tátabányai Bányász Táncegyüttes, a Rozmaringos Bányász Egyesület és mások. Műsort adtak országosan is ismert sztárok és sztár együttesek, gazdagítva a tartalmas programot.

Az 57. Bányásznapon harmincadszor rendezték meg az Országos Bányásznapi Vásárt, amely ma már nélkülözhetetlen része az ünnepnek. A Fiatalok az Élhető Tátabányáért Egyesület már ötödik alkalommal szervezte meg a nagysikerű csillettoló versenyt.

A rendezvények, megemlékezések sorát szeptember 2-án, vasárnap este szalamberes felvonulás zárta. Fáklyákkal és bányáslámpákkal több tucat egyenruhás bányász elevenítette fel a még Selmezbányára visszanyúló hagyományt. A korábbi években a Tátabányán tanuló bányaiipari technikusok tisztelegtek ezzel a látványos menettel szakmájuknak, de miután ez a képzés megszűnt a városban, a hagyomány is veszni látszott, mígnem néhány éve Bányásznapi programok sorába sikerült ismét beilleszteni.

A méltóságteljes kegyeleti megemlékezések, a színes és gazdag rendezvények sora jól szolgálta a szénre épült város hagyományainak ápolását, az aktív dolgozók rövid pihenését a rohanó életben és a nyugdíjasok örömteli visszaemlékezését a régi időkre, és talán néhány fiatal érdeklődését is felkeltették.

Dr. Csiszár István

Bányásznapi Visontán – Bükkábrányban – Gyöngyösön

A Mátrai Erőmű Zrt. *visontai külfejtés irodaháza* előtt 2007. augusztus 31-én ünnepelték az 57. bányásznapot.

Az ünnepség előtt a bányászzenekar térzenét adott, majd a Himnusz eljátszása után ünnepi beszédet mondott *Thomas Körber* igazgatósági tag. Beszédében a termelési és gazdasági munkálatokat ismertette, majd a bánya és erőmű jó együttműködését méltatta. Visontán a bánya irodaépülete mellett emlékművet építettek az elhunyt bányászok tiszteletére. A múlt kötelez bennünket, egyben a jövőbe és előre is mutat. Megköszönte mind a műszaki-gazdasági vezetők, mind a fizikai dolgozók odaadó munkáját azért, hogy az elmúlt és az ideai évben teljesítették a tervekben megszabott feladatokat.

Az ünnepi beszéd után *Válaska József*, az igazgatósági tanács elnöke és *Thomas Körber* igazgatósági tag felavatták az emlékművet. Ezt követően koszorút helyeztek el a bányász hősök emléktáblája előtt: az igazgatótanács nevében: *Válaska József elnök*, *Thomas Körber* és *Heiko Unser* igazgatósági tagok; a bányászati igazgatóság nevében: *Derekas Barnabás* stratégiai igazgató, *Bóna Róbert* és *Mata Tibor* bányai igazgatók; a Bányaiipari Dolgozók Szakszervezete nevében: *Pápis László*, *Belkócs Gergely*, *Csató László* titkárok; a Villamosipari Dolgozók Szakszervezete nevében: *Medveczki Zsolt*, *Sőregi*

Zoltán, *Tóth István* titkárok; a leányvállalatok nevében: *Molnár László*, *Tóth József* ügyvezető igazgatók.

Kiváló Bányász miniszteri kitüntetésben részesült: *Szabó István* aknász, *Szabó András* gépmester, *Pari Gyula* fűrómester. Miniszteri elismerő oklevelet kapott: *Oravec Tamás* aknász.

Bükkábrányban szeptember 1-jén ünnepelték a bányásznapot. A hagyományos térzene után *Válaska József* elnök mondott ünnepi beszédet, majd az elmúlt évben vásárolt emlékház felavatására került sor.

Bükkábrányban 1985-ben nyitották meg a külfejtést. *Izsvák Antal* volt az első üzemvezető, aki a kezdő lépéseket megtette az évenként 3 millió tonna lignitet termelő külszíni bányában. Őt követte *Unger Péter* okl. bányamérnök az igazgatói poszton, akinek működése alatt a mai korszerű bánya megvalósult. Az emlékház felavatásán ő mondta az ünnepi beszédet. Visszaidézte a múltat, a beruházási időszakot, a Visontáról Bükkábrányba „lábbon” szállított gépek nehéz körülményeit, a falu és bánya között kialakult jó kapcsolatot. Reményét fejezte ki, hogy a külfejtéses bánya még sokáig üzemelni fog, s talán egyszer még erőmű is épül Bükkábrányban, a közel 600 millió tonnás szénvagyorra.

Az emlékházavatáson a szalagot *Válaska József* elnök és *Rabi Ferenc*, a BDSZ elnöke vágta át. Ezt követően kitüntetéseket adtak át, majd állófogadáson vettek részt a meghívottak.

Gyöngyösön ugyancsak szeptember 1-jén ünnepelték a bányásznapot a város főterén. Zenés ébresztő volt a bányász fúvószenekarral és a majorettek részvételével. *Farkasházi Réka* és zenészei, a *Jázmín* együttes, *Horváth Sándor* és zenekara, a *Club 54* koncertje, *Delhusa Johnny* műsora, a *Crystal* élőkoncertje, a *Hooligans* szerepeltek a műsorban. Este tűzijátékkal ért véget a rendezvény. Színessé tette az ünnepet a kirakodóvásár, étel-ital sátrak működtek. Az 1970-1980-as bányásznapi hangulatát juttatta az emberek eszébe a 2007-ben megrendezett gyöngyösi bányásznapi.

Dr. Szabó Imre

Bányásznapi Rózsaszentmártonban

2007. szeptember 7-én a Rózsaszentmártoni Község Önkormányzat és a Nyugdíjas Bányász Alapszervezet rendezésében Rózsaszentmártonban a Lignitbányászati Emlékház udvarán tartották meg az 57. bányásznapot.

A bányász fúvószenekar előadásában elhangzott Himnusz után a község polgármestere, *Sipos Jánosné* köszöntötte a megjelent vezetőket, vendégeket. Szólt a közel 100 éves múltira visszatekintő lignitbányászatról, a hagyományokról, az emlékház felújításáról, a következő évek terveiről. Hangsúlyozta, hogy Rózsaszentmárton a lignitbányászat bölcsője. Maradandó emlék lesz a *dr. Szivircsek Ferenc* műzeumigazgató és *Kolláth Zoltán* okl. bányamérnök által tervezett bányászászóló, amelynek felavatására is most került sor. A bányásznapi hozzátartozik Rózsaszentmárton önazonosságához, történelmi örökségéhez, és a község jövője nem képzelhető el a bányász hagyományörzés nélkül. Köszönetet mondott az anyagi és erkölcsi támogatásért a Mátrai Erőmű Zrt.-nek, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatalnak, a Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezetének. Külön megköszönte *dr. Kovácsné Bircher Erzsébetnek*, a soproni Központi Bányászati Múzeum igazgatójának, hogy vállalta a zászlóanya szerepét.

A polgármester asszony köszöntője után a Mátrai Erőmű Zrt. visontai külfejtés igazgatója, *Bóna Róbert* átadta az épület udvarán megépített jelképes lejtősaknát, melyet *Ursitz József* Kossuth-díjas trösztí fűmérnökről József aknának kereszteltek el. *Pápis László* szakszervezeti titkárral együtt átadták a

Petőfi-altáróban és Gyöngyös XII-es aknán működött bánya-mozdonyt a népes kocsival és tablóval. Emellé adománylevelet is szerkesztettek, amelyet a község polgármestere vett át. *Bóna Róbert* felhívta a figyelmet arra, hogy a bányászati hagyományokat őrizzék a községben, hogy unokáinknak is megmaradjanak. Gratulált *Sipos Jánosné* polgármester asszonynak az augusztus 30-án Nagykanizsán megtartott országos bányásznap ünnepségen kapott kitüntetéshez.

A bányászszázló avatóbeszédet *Szabados Gábor* okl. bányamérnök, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnöke mondta el. Hangsúlyozta, hogy a zászló fontos szimbólum, ami mindig egy közösséget jelzett, és létével azt meg is tartja. Ezután a zászlóánya, *dr. Kovácsné Bircher Erzsébet* mondott beszédet és kötötte fel a szalagot a zászlóra.

Szalagot helyezett még el: *Hámosi István Péter*, a BDSZ alelnöke, *Bóna Róbert* igazgató, *Pápis László* szakszervezeti titkár, *Fácán József* nyugdíjas szakszervezeti titkár. A bányászszázlót *Kocsis Sándor* római katolikus esperes szentelte meg.

A bányásznap ünnepi beszédet a Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezetének alelnöke, *Hámosi István Péter* tartotta. A szívhez szóló beszédet a hallgatóság nagy tapsal fogadta.

Ursitz József 96 éves bányamérnök versét *Hegy Istvánné* pedagógus mondta el.

Végül a jelképes lejtőszakna bejáratánál a bányász-hősök emlékére a jelenlévő vezetők, a szomszédos községek polgármesterei, valamint a Magyarországi Bányatelepülések Országos Szövetségének elnöke, *Nagy Tibor* okl. bányamérnök koszorút helyeztek el.

A hivatalos ünnepség a Bányász Fúvózenekar előadásában a Bányászhimnussal fejeződött be.

Dr. Szabó Imre

Bányásznap Ajka körzetében

Szeptember első szabadnapja immár ötvenhetedik éve a magyar bányászok ünnepe. Három éve bánya nélkül ünnepelnek az ajkai bányászok, összejönnek, hogy együtt emlékezzenek a 139 éves bányászok múltjára. Ajka, Padrag, Bódé és Csinger együtt szervezte és ünnepelte meg a Parkerdőben az idei bányásznapot. Mint minden évben, most is reggel korán kelt útra a Bányász Fúvózenekar és mazsorettsoportja, hogy zenés ébresztőjükkel felhívják a lakosság figyelmét a nap különleges voltára.

A reggeli órákban Csingerben már sokaság várta a zenészeket, hogy a Csingervölgy nevű mozdony avatóünnepségén műsorukkal jó hangulatot teremtsenek. Az ünnepséget a Csingervölgyért Egyesület abból az alkalomból szervezte, hogy a két hónapja hazahozott, és azóta felújított mozdony újból ott áll, ahol a bányászat fénykorában dolgozott: Csinger kapujában mellette a szénfalat szimbolizáló bazaltfal, rajta a leszálló márkákra emlékeztető táblákon a támogatók névsorával, nemzetiszínű szalaggal átkötve várta, hogy az ünnepélyes felavatás után a bányásznap újabb szimbóluma legyen.

Gerencsér Hilda önkormányzati képviselő köszöntötte a megjelenteket, üdvözölte *dr. Katona Gábort*, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnökhelyettesét, *Soltész Józsefet*, a Közlekedési Múzeum muzeológusát, *dr. Horváth Józsefet*, Ajka alpolgármesterét, és felkérte a vendégeket köszöntőjük elmondására. Az alpolgármester örömmel üdvözölte a mozdony hazajöttét, miáltal a hatvanhárom éve nyugdíjba vonult gép méltó helyére került, megígérte, hogy az önkormányzat mindent megtesz állagának megőrzése érdekében. *Göncz Renáta* csodálatos éneke után a Bányászhimnusz dallamaira *dr. Horváth József* és *Soltész József* felavatta a mozdonyt és leplezte a Csingervölgy feliratot. A támogatói fal felavatásánál a szalagot az alpolgármester és *Stumpf István* vállalkozó, mint a legnagyobb támogatók vágták el. *Jenei Ferenc* volt mozdonyvezető megható visszaemlékezése után az APTE néptáncosai színvonalas, jó hangulatú műsorral szórakoztatták az avatás résztvevőit.

Ezután állt a mikrofon elé *Pásztai Tibor* fotós és vasútbarát, aki a téren felállított sátorban berendezett fotókiállítását nyitotta meg. Elérzékenyült szavai tanúskodtak, hogy számára a mozdony hazajötté és a róla készült fotók nem egyszerűen feladatmegoldást jelentettek, hanem egy beteljesült álmok megvalósulását.

A program délután három órakor folytatódott a Hildparkban, ahol szép napsütésben gyülekeztek a szervezetek képviselői, hogy koszorúzás keretében róják le kegyeletüket a bányászok emlékére. *Rédling Nikolett* megnyitó köszöntője és szavala után az önkormányzat, a képviselők, a Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, a bányász nyugdíjas szakszervezet, a bányász hagyományőrök helyezték el koszorúikat a szobor talapzatánál.

A parkerdőben folytatódott az ünnepség, ahová buszok szállították az ünnepelni és emlékezni vágyó bányászokat és hagyománytisztelőket. A parkerdőbe felérve sátrak, faházakban berendezett, a bányászok életét bemutató kiállítások (Bódé, Padragkút, Csinger), Anna néni kocsijára és egy szépen feldíszített színpad tárult az érkezők szeme elé.

A Múzeumkertben a kopjafánál jó volt látni a napfényben meg-megcsillanó bányász egyenruhákat. A Bányász Fúvózenekar térzenéje után a Hild-parkban koszorúzóik itt is elhelyezték koszorúikat, emlékezve egy szép, de veszélyekkel teli szakma múltjára, majd a színpad került a figyelem középpontjába. *Oravecz Edit*, a padragi művelődési ház vezetője felkérte *Gerencsér Hilda* képviselőt, hogy köszöntse a megjelenteket. A képviselő asszony köztudottan híres bányász

kötődéséről, és ez a kötődés meleg szavain keresztül most is átütött. Elmondta, hogy a bányászatot már nem tudják visszahozni, de a hagyományokat meg lehet, és meg kell őrizni. *Dr. Horváth József* alpolgármester beszédében kiemelte, hogy az a 139 év, ami az ajkai szénbányászatot jelenti, sokkal több, mint egy szám. Ajkának és környékének fejlődését, kis faluból szép várossá válását döntő mértékben meghatározó időszak volt. Elmondta, hogy milyen fontos az emlékezés, mert a bányászat többet jelent az eszközöknél, a gazdasági eredményeknél, a bányászat egyfajta életmódot jelentett. A program közben, a színpad mellett felállított „faléban” a bányásnap emlékére *Snór Károlytól* átvehették a bányászok az önkormányzat által készített emlékbilétákat. Az egyre növekvő sokaság ezután színvonalas kultúrműsort élvezhetett.

Nyolc óraker a színpad mellől égő fáklyákkal a kezükben indult a menet, hogy az 1909-ben szerencsétlenül járt bányászokra emlékezzenek. *Gerencsér Hilda* a légaknánál történt eseményeket idézte fel, és a Bányászhimnusz elénekzése után meghatottan indult vissza a kigyózó sor. A színpadot az est hátralévő idejében a *Rekviem* és a *Totálcár* rock-együttesek uralták.

A családi hangulatú bányásnap ismét elérte célját, találkozhattak a régi munkatársak, barátok, és emlékezhetek a régi szép dolog- és ünnepnapokra.

Másnap fél tizenkettőkor kezdődött az a szentmise, amelyet *Tomor Sándor* plébános tartott a csingeri kápolnában. Abban a kis templomban, amelynek tervezett elődjéhez a téglát a bányászok túlmunkával az 1940-es években már előteremtették. Akkor nem, de mostanra, amikor a bánya már csak emlék, itt állhat ez a kápolna, és már második éve mondhatnak misét az elhunytak emlékére és a még élők üdvére. Ezen a vasárnapon megteltek a padok, a karzat és az állóhelyek, hogy meghallgassák *Tomor* atyát, aki visszaemlékezésében idekerülésének és a bányászokkal való megismerkedésének körülményeit idézte fel. *Dujmovics István* csingeri lakos egy szép bányászverssel köszöntötte a hívőket, aminek hallatán a padosorokban többen könnyeikkel küszködtek, visszagondolva a működő bányára, a szénporos arcokra, káros kezekre. A kápolna megtelt a bányászok emlékeivel, megtelt a múlt megszüpült árnyaival. Bányánk ugyan már nincs, de élnek még bányászaink, akik erős alapokat raktak le, amire a város épített, amire emlékeznünk érdemes és emlékeznünk kell.

Barcánfalvi Zsuzsa

Bányásznapi ünnepségek a mecseki medencében

2007. szeptemberi bányásznapiján ismét gazdag ünnepi programokra látogatható el az érdeklődő közönség. A meg-

Bányász díszőrség az Ágoston téren

emlékezések a hétvége péntekjén, 10 óraker, Pécssett az Ágoston téri központi mecseki bányász emlékműnél kezdődtek. Az ünnepségeket Pécs város, a Pécsi Hőerőmű, a Pécsi Bányásztörténeti Alapítvány képviselői valamint a volt uránbánya utódszervezetei rendezték. Pécs városát *dr. Tóth Bertalan* alpolgármester képviselte. A megemlékezést *Berta József* bányamérnök, az OMBKE helyi szervezetének titkára, a MECSEKÉRC Zrt. felelős műszaki vezetője tartotta. Ezt követően a résztvevők koszorúkat helyeztek el az emlékmű talpatára, tisztelegve a szakma áldozatainak emléke előtt.

Délután a Hősök terén, este pedig a Csörtetői emlékműnél történtek koszorúzások.

Szombaton, szeptember 1-jén, Vasason a Szent József templom előtt a hősi halált halt helyi bányászok emléktábláját koszorúzták meg az emlékező szervezetek, helyezték el virágaikat a magánszemélyek, majd a somogyi és a pécsbányatelepi temetőnél volt megemlékezés.

Vasason, szeptember 2-án 17 óraker a Bányásztthon előtt volt ünnepi rendezvény, ahol *Bókay Endre* országgyűlési képviselő és *Tóth Mihályné* önkormányzati képviselő, Pécs Vasas Településrész Önkormányzat vezetője méltatta a bányászok máig ható önfeláldozó munkáját. Az ünnepet a Vasas Bányász Zenekar, a Berze Nagy János népdalkar és a Pécs-Somogy Kulturális Egyesület Irodalmi Szakkörének műsora színesítette.

Bókay Endre országgyűlési képviselő ünnepi beszédét mondja Pécs Vasason

Szeptember elsején újabb toronyzene szólalt meg a mecseki uránbánya egykori irodaépületén. E bányász toronyzene a Tisztelet a bányász szaknak és a Bányászhimnusz dallamaiból „klopacska ütében” komponált zenemű. Az avató beszédet *Sallay Árpád* bányamérnök a Bányásztörténeti Alapítvány nevében mondta.

Ezt követően az ünnepség Bábaapátiban folytatódott, ahol a MECSEKÉRC és MECSEKÓKO cégek dolgozói együtt ünnepeltek a kis- és közepes sugárzású hulladékok tervezett elhelyezésére szolgáló területet kutató lejtőszaknak építési helyszínén.

Az idén felavatott cserkúti templom tornyában felszerelt bányász toronyzenével együtt immár tizenkét helyen emlékez-

Bányász harangjáték avatása a volt uránbánya központi épületén, beszédet mond Sallay Árpád

teti a baranyai közönséget a bányászokra és az általuk végzett hasznos és kemény bányamunkára. A bányász toronyzenék ötlete és megvalósítási javaslata a Pécsi Bányásztörténeti Alapítványtól származik, a kivitelezés költségeihez viszont a helyszíneken érdekelt önkormányzatok és gazdasági szervezetek is hozzájárultak.

Az uránvárosi bányász hétfvégén – a Pécsi Szivárvány Gyermekház udvarán – mindkét nap, szombaton és vasárnap is tartalmas programokon vehetett részt az ünneplő közönség.

Szombaton sport és kulturális rendezvények voltak, vasárnap a déli órákban rendezett ünnepségen a bányásznapi köszöntőt *Szili Katalin*, az országgyűlés elnöke és *Tasnádi Péter*, Pécs város polgármestere, országgyűlési képviselők mondták. *Szili Katalin* szólt arról, hogy a bányászat hagyományainak ápolása mellett szükség van a közösségi összefogásra a jövő feladatainak elvégzéséhez. A délután folyamán pedig zenei programokon vehettek részt és szórakozhatott a közönség. Az esti szórakozást a tűzijáték hangulata fokozta.

A Várostörténeti Múzeumban a Bányásznapi alkalmából nyitották meg azt az egy hónapig látható kiállítást, mely a Soproni Központi Bányászati Múzeumból érkezett a városba. A kiállításon a bányászati eszközök mellett ásványritkaságokat, ékszereket és díszeket is bemutatnak.

A komlói bányász emlékműnél *Pozsár Sándor*, a KÖKA Kő- és Kavicsbányászati Kft. komlói üzemének vezetője ünnepi beszédében emlékeztetett azokra a komlói bányászokra, akiket sohasem szabad elfelejteni, akik életüket adták a szénért, a városért. A helyi pártok és civil szervezetek az ünnepség befejeztével – a Komlói Bányász Fúvószenekar játéka mellett – helyezték el megemlékező koszorúikat.

Megemlékezések voltak még a szászvári temetőben, Hidason és Nagymányokon.

Dr. Biró József

57. Bányász- és 15. Villamos-napi Ünnepségek Oroszlányban

A hagyományoknak megfelelően az 1983. évi márkushegyi bányászercsétlenség áldozatainak emlékművénél megtartott koszorúzási ünnepséggel kezdődtek az idei rendezvények. A műszakváltáskor megtartott megemlékezés mintegy 150-200 dolgozó jelenlétében zajlott. Az oroszlányi Bányász Koncert- és Fúvószenekar kíséretére a bányáüzem vezetése, a reprezentatív szakszervezetek, Oroszlány város polgármestere, az

üzemi tanács képviselői és az elhunyt lengyel bányászok emlékére a Kopex cég képviselői helyezték el koszorúikat.

A rendezvényt követően a főtéren folytatódott. A Himnusz elhangzása után az országgyűlési képviselők, a város vezetői, a Vértesi Erőmű Zrt. felügyelő bizottsága, a bánya és erőmű igazgatói, a szakszervezetek, majd a városi képviselő-testület tagjai koszorúzták meg a Bányász Emlékművet.

Az ünnepségen megjelentek *dr. Havelda Tamás* bányászati igazgató köszöntötte, aki megnyitójának elején idézte az elmúlt év eseményeit, majd beszédében biztató, de küzdelmes jövőkép bontakozott ki hallgatósága előtt.

Ezt követően az ünnepség szónokaként *Kamarás Miklós*, a VÉRT. igazgatóságának elnöke lépett a mikrofonhoz, és röviden felvázolta a tatabányai és oroszlányi bányászok történetét a XIX. századtól napjainkig, majd kitért a jövőbeni kiállítások bemutatására is. A retrofit megvalósulásával, a biomassza-tüzelés bevezetésével és az EU-vállalásokkal kapcsolatban megjegyezte: „A VÉRT. az egyetlen nagyerőmű Magyarországon, amely termékét teljes mértékben a verseny piacon értékesíti. A termelés 2014. december 31-ig jelen gazdasági, műszaki szerkezetben fenntartható.” A tartós megújulás ára azonban 35 Mrd Ft, amely tőkeigény nem látszik biztosíthatónak, ha figyelembe vesszük a jelen időszak eladósodottságát is. Így a főtulajdonos MVM Zrt. a társaság privatizációját tűzte ki célul. Köztudott azonban, hogy ennek egy szakasza eredménytelen lett, így: „a VÉRT. soron következő (szeptember 26-i) közgyűlésén várhatóan döntés születik arról, hogy a Vértesi Erőmű Zrt. az MVM elismert társaságcsoporthoz lesz.”

Az ünnepi beszédet követően elismerések, kitüntetések átadására került sor. *Kamarás Miklós* és *Gálos Tibor* (vezérigazgató) gratulált a kitüntetetteknek, akik a hallgatóság elismerése közepette vehették át díjaikat.

Záróakkordként *Kovács István*, az BDSz helyi elnöke köszöntötte az ünneplőket és fejezte ki aggodalmát a bányászok jövőjével kapcsolatban.

Ezután a meghívott vendégek egy kötetlen állófogadáson beszélhettek meg a múlt és jelen eseményeit, a téren maradt ünneplőket pedig a Bányász Koncert- és Fúvószenekar, valamint a mazsorettek színvonalas előadása szórakoztatta.

Tóth Zsolt

Bányásznap rendezvények Nógrádban

Az elmúlt hetekben az 57. bányásznapra emlékeztek Nógrád megye nyugdíjas bányászai is. A legnagyobb létszámú alapszervezet *Bátonyterenyén* a Bányász Hősök emlékművéhez fáklyás felvonulást szervezett. Balázs Pál alpolgármester mondott beszédet. Előzetesen kegyelettel emlékezett a bányamunka hőseire, majd azt emelte ki az előadó, hogy Bátonyterenyé fejlődését a település a szénbányászatnak köszönheti.

Salgótarjánban *Rákos József*, a bányászszakszervezet Nógrád megyei nyugdíjas bizottságának elnöke emlékeztette a résztvevőket bányászatunk 150 éves múltjára. Kiemelte a bányászat társadalmi jelentőségét, a szénipar városteremtő erejét, a bányamunka, a bányászok megbecsülését. Mára a bányászat súlya szerényebb lett, de a hagyományokat tovább kell őrizni. Emlékhelyeket létesítenek, hagyományörző csoportokat működtetnek. A salgótarjáni nyugdíjas bányászokkal együtt ünnepelt a füleki nyugdíjasklub küldöttsége is.

A bányásznap megemlékezés részeként az emlékezés koszorúit helyezték el *Inászón*, az első nógrádi bánya bejáratánál. Ezzel egy időben *Baglyasalján*, a temetőkerthben, a Sára lejtáknában hősi halált halt 7 bányász sírjánál is.

Karancsságon a bányásznap megemlékezés szónoka, *Gyüre János* köszöntötte a megjelenteket. *Tóth Tihamér* polgármester megköszönte a nyugdíjas bányászok segítségét, amit a település felemeléséért tettek.

Rákóczi-bányán emlékhelyet avattak, amelyre a Leader-program keretében pályázott az önkormányzat. További segítséget a BDSz, a Nógrádszén, a Montanit Kft. adott.

Az idén a 6. alkalommal rendezte meg a bányász emléktúrát a Nógrád megyei Szabadidős Klubok Szövetsége, a salgótarjáni önkormányzat, a BDSz Nógrád megyei nyugdíjas bizottsága és a Nógrád megyei Múzeumok Szervezete. Ez alkalommal az egykori salgótarjáni bányáknál – *Somlyón* – Forgács-telepen – Károlyi aknáknál – emlékeztek a bányászokra. A Bajcsy-Zsilinszky, majd a Zemlinszky Rezső úton jutottak el a túra résztvevői a régi bányaigazgatósági kastélyhoz (ma a Társadalombiztosítási Igazgatóság épülete), ahol emléktáblát avattak az 1946-os szénecsata nógrádi résztvevőinek tiszteletére. Avató beszédében *Székyné dr. Sztrémi Melinda*, Salgótarján polgármestere szövegezte a többiek között arról, hogy a város története csak a bányászmultról való ismeretével lehet teljes. Ezért az önkormányzat lehetőségeihez mérten fontosnak tartja a hagyományörzést, emlékhelyek kialakítását számos városrészben. A szénecsata és a szénecsata 12 ezer nógrádi résztvevőjének megújult emléktábláját a polgármester asszony, *Becsó Zsolt*, a Nógrád megyei Közgyűlés elnöke és *Hámori István Péter*, a BDSz alelnöke leplezték le. A bányásznap megemlékezés részeként köszöntötték az 1946-os szénecsata még élő résztvevőit, majd *Székyné dr. Sztrémi Melinda* és *Becsó Zsolt* emlékéremet adott át az idős bányászoknak a szénbányászatban töltött sok évtizedes eredményes munkájukért.

Az OMBKE Salgótarjáni Osztálya hagyományosan a Bányamúzeumban tartotta a bányásznap megemlékezést. Itt a városi nyugdíjas bányászszakszervezet is képviseltette magát. Először a József-lejtősáknában lévő emléktáblánál helyezték el a megemlékezés koszorúit, majd a könyvtárteremben *Józsa Sándor* köszöntötte a résztvevőket, és beszédében méltatta a bányásznap jelentőségét. Ezen a napon 8 fő „igazoltnak” hiányzott a rendezvényről. A hiányzóknak Miskolcon rendezett tanévnyitói ünnepségen kellett megjelenni, ahol az 50 éves aranydiploma átadására került sor. A tagság nevében így csak később tudunk gratulálni „aranyos” kollégáinknak, akik egy finom babgulyás mellett számoltak be az elmúlt 50 év eseményeiről.

Vajda István

A kavicsbányász is bányász!

Győrzámolyban a KAVI-KO Kft. üzemeltet egy 100 000 m³/év kapacitású homokos-kavics bányát. Ezt a mennyiséget 4-5 főfoglalkozású dolgozó termeli ki, 4-5 mellékfoglalkozású műszaki, adminisztratív munkatárs segítségével. Én ennek a bányának vagyok a műszaki vezetője.

Ahogy országunk hagyományokkal rendelkező bányavidékén teszik, lakóhelyemen, Tatabányán is ünnepeljük szeptember első hétvégéjén a bányásznapot. Városomban én is részt veszek a rendezvényeken: meghatódottan énekelem a bányászhimnuszot, egyenruhában vonulok fel, emelgetem a szalamander menetben a bányászlámpát. Mégis egy ideig hiányérzetem volt, mert arra gondoltam, hogy én itt részese vagyok a hagyományörzésnek, Győrzámolyban pedig az „én bányászaim” azt sem tudják, hogy ők is a bányászok nagy családjához tartoznak.

Néhány évvel ezelőtt arra gondoltam, hogy ezt a hiányérzetet feloldom. Kértem Szabó József bányavállalkozótól, hogy Győrzámolyban is ünnepeljük meg a bányásznapot, amire ő pozitív választ adott. Azóta szeptember első vasárnapját megelőző csütörtöki nap a dolgozók felveszik az ünneplő ruhájukat, és a bányánál, vagy egy közeli étteremben megünnepeljük a bányásznapot. Ebből az alkalomból én szólok a hagyományokról, beszélgetünk, viccelődünk, eszünk-iszunk.

Az előbbiek szellemében zajlott le 2007. augusztus 30-án Győrzámoly egyik patinás éttermében a bányásznap. A munkatársak már várták ezt a napot. 10-en ültünk a megterített asztal mellett és Jó szerencsét!-tel köszöntöttük egymást. Ugyan nem volt hivatalos „köszöntő beszéd”, de volt emlékezés, vidám viccelődés, munkaköri sztorik mesélése. Az asztalnál ülők lassan-lassan kezdték érezni, hogy ők lényegében bányászok, és én ennek nagyon-nagyon örültem.

Sok kő-, agyag-, kavics- stb. bányánál dolgozó felelős műszaki vezető kollégámtól hallottam, hogy ők is – megfogadva korábbi felhívásainkat – megszervezték üzemükben a bányásznapot, de még sok helyen ezt nem tették meg. Ezért kérem a bányászattal foglalkozó hivatalos és társadalmi intézményeket, hogy az ünnepségek kiterjesztéséhez nyújtsanak segítséget. Ismételtlen kérem a bányásztársaimat, hogy a győrzámolyihoz hasonlóan, vagy más ötletek felhasználásával; tartásuk megüzemeikben a bányásznapot, ebbe vonják be az ott dolgozókat, mert ne felejtsek: a kavicsbányász is bányász!

Sóki Imre

Emlékműavatás Felsőnyáradon

2007. szeptember 2-ára szólt az a meghívó, melyben Felsőnyárad Község Önkormányzata és a Borsodi Bányász Hagyományokért Alapítvány Kuratóriuma bányász emlékmű avatására invitált. A program a református templomban a bányászat emlékére ökumenikus istentisztelettel és az elhunytakról való megemlékezéssel kezdődött. Ezután az ünnepségre a Művelődési Ház előtti téren került sor, ahol *Kirila Ferenc* polgármester köszöntötte a megjelenteket.

Ünnepi avató beszédet mondott *Kammel Péter* bányamérnök, a Feketevölgyi Bányauzem nyugdíjas főmérnöke. Köszöntötte a megjelenteket, és megköszönte mindazon szervezetek és magánszemélyek segítségét, akik lehetővé tették az emlékmű elkészítését és a Bányásznapon történő felavatását.

Ezután részletesen ismertette a felsőnyáradai bányászat közel 130 éves történetét:

1880-ban indult az első bányavállalkozás *Pető István* és Társai néven a „Gábor” bányatelken. A rendszertelen művelés miatt a Bányakapitányság büntetett, majd 20 évig nem folyt bányaművelés. A bányát a *Bódy* testvérek vették meg 1914-ben. A bánya egészen a II. világháborút követő évekig

működött. A környező területeken még négy bányatelek volt, melyek végül 1926-ban a „Szentháromság” védnevet kapták. A bányában a IV-es és az V-ös telepet is művelték, termelése a háborút megelőző években elérte az évi 17000 tonnát.

A Kővágóhegy Ny-i oldalán *Waldman József* vállalkozó 1923-ban nyitott bányát, melynek tulajdonjogát *Mánik Lajos* szerezte meg. A bányatelket 1929-ben „Szent István” néven jegyezték be. Ez a bánya 1938-ban még működött, évi termelése 3000 tonna körül mozgott.

A Felsőnyárádi I. aknát 1940-ben, a Felsőnyárádi II. aknát 1947-ben létesítették. Akkor a II-es akna a borsodi medence egyik leggazdaságosabb bányája volt, ahol a IV-es és V-ös telepben is folyt termelés. Említésre méltó, hogy a borsodi szénbányászat történetében itt alkalmaztak először lejtősaknai gumiszalagot. A bánya 1953-ban érte el csúcsteljesítményét, 650 fős létszám mellett napi 1000 tonna szenet termelt.

Ebben a bányában történt 1955. augusztus 5-ről 6-ra virradó éjszaka a borsodi szénbányászat egyik legnagyobb bányaszerencsétlensége. Hatalmas felhőszakadás nyomán a Szuhapatak oly mértékben áradt meg, hogy a víz az újonnan létesített segédaknán keresztül befolyt a bányába. A dolgozók többsége kimenekült, heten azonban bent rekedtek és életüket veszítették. A bánya sorsát végül az pecsételte meg, hogy a Szuhapatak áthelyezésére irányuló tervek megghiúsultak, a termelés 1970-ben befejeződött.

A felsőnyárádi bányászat legeredményesebb időszaka akkor kezdődött, amikor az '50-es évek elején megkezdődtek a Feketevölgy I. és Feketevölgy II. akna létesítésével kapcsolatos munkák. A Feketevölgy II-es aknai lejtősakna-pár kihajtását 1953-ban kezdték meg. Az akna átlagosan napi 600-800 tonna szén kitermelésére volt képes, mivel a termelés növelésének korlátot szabott a lejtősaknai végtelenkötelű szállítóberendezés. A termelés hagyományosnak mondható technológiával történt. Az üzemelő frontfejtéseken acéltámat és acél-süveget alkalmaztak fejtésbiztosításként, de a szén jövesztése marótárcsás jövesztőgéppel történt. Az É-i bányamező lefejtése 1978 augusztusában fejeződött be, az aknán megszűnt a termelés. A bánya végleges bezárására 1989-ben került sor.

A felsőnyárádi és egyben a borsodi bányászok történetének kiemelkedő állomása volt Feketevölgy I-es akna létesítése. A bányát 1952-ben kezdték építeni. A feltárási és előkészítési munkákat követően 1970-ben a IV-es telepben indult meg a termelés, majd 1973-ban az V-ös telepben is, ahol az a bánya bezárásáig folyt. Feketevölgy I. aknát a nagyfokú gépesítésnek és automatizálásnak köszönhetően a borsodi medence egyik legmeghatározóbb és legnagyobb termelőkapacitású bányájaként tartották számon:

- A fejtések biztosítására Fletcher-típusú önjáró berendezéseket, a szén jövesztésére marótárcsás jövesztőgépeket alkalmaztak.
- A bányatárségek kihajtása F-típusú jövesztő-rakodó gépekkel történt.

– A bánya valamennyi széntermelő munkahelyéről a termelvényt gumihevederes szállítóberendezéseken szállították. Olyan gumiszalagokat használtak, melyek alsó- és felsőági személyszállításra is alkalmasak voltak.

– Kialakításra került egy korszerű diszpécserközpont az aknai irodaházban. Innen lehetett automatikus vezérléssel indítani, leállítani vagy reteszelni a gumiszalagokat egészen a külszíni széntároló bunkerig.

– 1978. március elején indult meg az M mezőben az első VOB-HP 102 típusú páncélpajzs berendezésekkel biztosított frontfejtés, ami később mindenütt felváltotta a korábbi fejtésbiztosítást. Ezen a fejtésen alkalmaztak Feketevölgyön először fogasléces vontatású kéttárcsás maróhengert.

Az akna termelési csúcsát 1979-ben 948 000 tonna termeléssel érte el. A ki nem mondott, de nagyon remélt 1 Mt/év termelést sajnos soha nem sikerült megvalósítani.

Az 1980-as évek elején két nagy bányaszerencsétlenség sújtotta az aknát. 1982. április 17-én az M/9-es frontfejtésen hatalmas iszap és vízbetörés következett be. Az elszerencsétlenedett fejtés átszerelése 3 hónapot vett igénybe. 1983. június elején az M/11-es frontfejtés légvágatában vágatátépítési munka során lángvágás következményeként bányatűz keletkezett. Emberéletet egyik esemény sem követelt.

1984. július 1-jén a szuhavölgyi és ormosi bányüzemet összevonták, az éves termelés egészen 1989-ig 7-900 kt között változott, a foglalkoztatottak száma meghaladta a 2000 főt, akik 73 községből jártak dolgozni. Aztán fokozatosan csökkent az akna termelése, részben az előkészítési tevékenység szándékos visszafogása, részben a munkahelyek egyre távolodó helyzete miatt.

1993-ban – miközben már jóval korábban megkezdődött a Borsodi Szénbányák felszámolási eljárása – egy kormányhatározat lehetővé tette a bánya bezárásának elkerülését olyan feltétellel, hogy tovább üzemelhet gazdasági vállalkozásként, de állami finanszírozás nélkül. Ugyanez vonatkozott Putnok Bányára is, miután mindkét bánya sajnálatos módon kimaradt az ún. bánya-erőmű integráció lehetőségéből. A kormányhatározat nyomán alakult meg 1993. október 1-jei hatállyal Feketevölgy Bánya Kft. 1 M Ft alaptőkével, 710 főt foglalkoztatva. 1994. január 1-jétől a társaság tulajdonosi jogait a Borsodi Bányavagyon Hasznosító Rt. vette át. Az 1994-es év végéig a bánya olyan mértékű adósságállományt halmozott fel, ami nyilvánvalóvá tette, hogy az előírt feltételeknek nem tud eleget tenni, azaz nem tud állami veszteségfinanszírozás nélkül működni. Az 1994-es kormányváltást követően 1995 és 1998 között évenkénti meghatározott mértékű állami költségvetési támogatásban részesült az üzem, ezzel lehetővé vált a bánya további üzemeltetése. Itt szükséges megemlíteni, hogy a bányaadók, közterhek és egyéb járulékok címén kétszer akkora összeget fizetett be az állami költségvetésbe, mint amennyi támogatást kapott. Az éves termelés 150-200 kt volt.

Az akna bezárása előtt 1999-ben 309 M Ft, 2000-ben 651 M Ft újratekintési csomag kifizetésére került sor a munkavállalók részére az akkori határozatoknak megfelelően.

Az akna végleges bezárására 2000 augusztusában került sor, ami egyben a felsőnyárádi mélyművelésű bányászat végét is jelentette. Teljes élettartama alatt több mint 17 M tonna szenet termelt. Ezzel egyidejűleg azonban a 220 éves múltra visszatekintő borsodi szénmedence mélyművelésű szénbányászata is megszűnt, hiszen nem sokkal később Putnok Bánya is a bezárás sorsára jutott.

Kammel Péter a beszéde végén megemlékezett az elmúlt 60 évben munkavégzés közben elhunyt 18 bányásztársunkról.

Ezt követően *Gyárfás Ildikó* és *Gúr Nándor* országgyűlési képviselők köszöntötték a megjelenteket és emlékeztek a borsodi bányászok múltjára.

Lóránt Miklós

Egyesületi ügyek

Az OMBKE választmányának 2007. október 12-i ülése

Az OMBKE Mikoviny tanácstermében (Budapest, Fő u. 68.) megtartott ülést dr. Tolnay Lajos elnök vezette. Jelen volt 19 fő választmányi tag és 13 fő meghívott.

Napirend előtt Tolnay Lajos elnök megemlékezett Marian Lichner tiszteleti tagról, Selmezbánya polgármesteréről, aki 2007. szeptember 9-én 58 éves korában elhunyt. Marian Lichner igen sokat tett a bányász-kohász hagyományok ápolása, a magyar-szlovák kapcsolatok javítása érdekében. Emlékének az ülés résztvevői egy perces néma felállással tisztelegtek.

Ezután az elnök tájékoztatta választmányt a 96. küldöttgyűlés óta eltelt időszakban történt, illetve folyamatban lévő legjelentősebb eseményekről:

- Clean Steel nemzetközi vaskohászati konferencia (Balatonfüred, június 4-6.)
- Bányahatósági Konferencia (Miskolc, június 7-8.)
- Az OMBKE képviseltette magát a német Knappentagon (június 28-30.)
- Szoboravatás az Öntödei Múzeumban (Budapest, július 22.)
- Központi Bányásznap (Nagykanizsa, augusztus 30.)
- 70 éves a magyar szénhidrogén-bányászat (Bázakerettye, augusztus 31. – szeptember 1.)
- Selmeczi Szalamander és tanulmányút Wielickára (Selmezbánya, szeptember 7-9.)
- a Központi Bányászati Múzeum jubileumi kiállításának – „50 év 50 tárgy” – megnyitóját (Sopron, szeptember 14-15.)
- a Várpalotai Múzeum ünnepe (Várpalota, szeptember 15.)
- Kerpely Napok (Miskolc, szeptember 21.)
- Fazola Nap (Miskolc, szeptember 22.)
- Bányamérő Világkongresszus 21 ország képviselőivel (Budapest, szeptember 24-28.)
- 50. Bányagépészeti Konferencia (Siófok, szeptember 28-29.)
- Fémkohászati Napok (Miskolc, október 12.)
- Magyar Öntőnapok (Lillafüred, október 14-16.)
- Nándori Gyula emlékülés (Miskolc, október 16.)

Dr. Tolnay Lajos elnök összefoglalta a jelenlegi ciklusban az egyesület vezetői előtt álló legfontosabb feladatokat, melyekre koncentrálni kell a választmányi munkát is végezni:

- A fiatal szakemberek bevonása az egyesületi életbe, a vezetés utánpótlásának biztosítása az egyesület minden területén.
- A területi szervezeteink működési feltételeinek biztosítása.
- Részvétel a szakmai érdekképviseletekben az illetékes érdekképviseleti szervezetekkel együttműködve.
- Hagományaink ápolása.
- A határon túli rendezvények közül továbbra is kiemelten kezelni a selmezbányai szalamander ünnepséget és az EMT konferenciát.
- A szakmai lapjaink folyamatos megjelentetése.
- A gazdálkodás egyensúlyának megtartása.

Az 1. napirendi pontban az új választmányi tagok mutatkoztak be eddigi életútjuk rövid ismertetésével. A megújult választmány névsorát a melléklet tartalmazza.

2. napirendi pont: Kovacsics Árpád főtitkár a szakosztályok véleménye alapján tett javaslatot az egyes választmányi bizottságok vezetőire. Ismertette, hogy a korábbi Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságát egyesületi szinten a jövőben nem indokolt működtetni, mivel a nemzetközi szakmai kapcsolatokat a szakosztályok tartják fenn, az EMT-vel és a Selmezbányával való kapcsolatokat pedig az ügyvezetés fogja össze.

A választmányi bizottságok vezetőire tett javaslatot a választmány egyhangú szavazással elfogadta. (V. 5./2007. sz. határozat)

Kovacsics Árpád a szakosztályokkal folytatott egyeztetések alapján javaslatot tett a BKL felelős szerkesztőire. A javaslatot a választmány szintén egyhangúlag fogadta el. (V. 6./2007. sz. határozat)

3. napirendi pont: A 96. Küldöttgyűlés határozatainak végrehajtásával kapcsolatos teendők, előadó: Kovacsics Árpád főtitkár. Az írásban is kiküldött előterjesztéshez számos hozzászóló volt, akik elsősorban a szakmai érdekképviselettel ill. a szakmai múzeumok támogatási módjaival kapcsolatban fejtették ki javaslataikat. Végeredményképp a választmány egyhangúlag elfogadta a végrehajtási programot. (V. 7./2007. sz. határozat)

A 4. napirendi pontban dr. Horn János az Érembizottság nevében ismertette a Szent Borbála-napi kitüntetésekre vonatkozó előterjesztést, amit a Választmány egyhangúlag megszavazott (V. 8./2007. sz. határozat).

5. napirendi pont: Tájékoztató az OMBKE gazdálkodásáról. Az előadó: dr. Gagy Pálffy András ügyvezető igazgató beszámolt arról, hogy az I-III. negyedéves adatok azt jelzik, hogy az egyesület a 2007. évet nyereséggel fogja zárni, és tartalékot is tud képezni.

6. napirendi pont: Egyebek

Dr. Barátosi Kálmán adott tájékoztatást az ISM XIII. Nemzetközi Bányamérő Kongresszusáról.

Kovacsics Árpád bejelentette, hogy vizsgálják a 2008. évi Bányász-Kohász-Erdész Találkozó lehetséges helyét.

A 2007. október 12-i választmányi ülés határozatai

V. 5./2007. sz. határozat: A Választmány a következő személyeket bízta meg a választmányi bizottságok vezetésével:

Bizottság	
Alapszabály	Dr. Esztó Péter
Érem	Komjáthy István
Ifjúsági	Morvai Tibor
Iparpolitikai	Dr. Gál István
Környezetvédelmi	Szombatfalvy Rudolf és Erős György (társelnökök)
Oktatási	Dr. Dúl Jenő
Történeti	Tóth János
Etikai	Dr. Tóth István

V. 6./2007. sz. határozat: A Választmány a következő személyeket bízta meg a BKL felelős szerkesztői feladatokkal: BKL Bányászat: Podányi Tibor, BKL Kohászat: Dr. Lengyel Károly, BKL Kőolaj és Földgáz: Dallos Ferencné.

V. 7./2007. sz. határozat: A választmány a 96. Küldöttgyűlés által hozott határozatok végrehajtására a következő feladatokat jelölte meg:

– A Küldöttgyűlés továbbra is kiemelkedően fontos feladatának jelöli meg a fiatal szakemberek bevonását az egyesületi életbe.

Az Ifjúsági Bizottság dolgozza ki az ezen feladattal kapcsolatos koncepciót és programot, és nyújtsa be a 2007. decemberi választmányi ülésre.

– A Küldöttgyűlés felkéri a Választmányt, hogy az érdekképviseleti szervezeteinkkel, a Bányász Szakszervezettel és a Bányászati Szövetséggel együtt dolgozzon ki javaslatot megfelelő szén-dioxid kvóta kialakítására.

Az Iparpolitikai Bizottság együttműködve a szakmai érdekviseleti szervezetekkel és a MTESZ Energetikai Bizottságával (ennek elnöke dr. Tóth István) a lehetséges intézkedéseket tegye meg.

– *A Küldöttgyűlés felkéri a Választmányt, vizsgálja meg, milyen javaslatokkal járulhat hozzá az Egyesület egy új ásványi nyersanyag-politika kialakításához.*

Az adott feladat végrehajtása érdekében az OMBKE Iparpolitikai Bizottsága az érdekelt Szakosztályokkal együttműködve vegye fel a kapcsolatot az MBFH-val, és közösen határozzák meg a javaslatok tárgyát, formai követelményeit.

– *A Küldöttgyűlés javasolja a Választmánynak, hogy szakmai műzeumaink támogatása ügyében fogalmazzanak levelet az Egyesület nevében az oktatási és kulturális miniszternek.*

A Történeti Bizottság a szakmai műzeumok és a kuratóriumok bevonásával tekintsék át a szakmai műzeumok helyzetét és a jövőbeni működés feltételrendszerét. Fogalmazzák meg a lehetséges és szükséges intézkedéseket, és erről tájékoztassák a választmányt. A Történeti Bizottság a következő évben szervezze meg a műzeumvezetők konferenciáját.

V. 8./2007. sz. határozat: A Választmány egyhangúan döntött a 2007. évi Borbála-napi kitüntetésekre felterjesztendő személyekről. Szt. Borbála Emlékéremre:

Bányászati Sz.o.	Berta József, Kis István
Kőolaj F. V. Sz.o.	Péntek Lajos
Vaskohászati Sz.o.	Marczis Gáborné dr.
Fémkohászati Sz.o.	Hajnal János
Öntészeti Sz.o.	Kovács László
Egyetemi O.	Porkoláb László
Ministeri kitüntetésre:	dr. Barátosi Kálmán.

Az ülés jegyzőkönyve alapján PT

Az OMBKE választmányának tagjai

A 2007. május 18-i küldöttgyűlés szerint (26 fő)

Elnök: Dr. Tólnay Lajos (Fémkohászati Szakosztály)
Főtitkár: Kovacsics Árpád (Bányászati Szakosztály)
Főtitkárhelyettes: Dr. Lengyel Károly (Öntészeti Szakosztály)
Bányászati Szakosztály:

Nagy Lajos OMBKE alelnök, szakosztályelnök
Huszár László szakosztálytitkár
Csaszlava Jenő, Csethe András, Győrfi Géza, Hamza Jenő, Dr. Horn János, Lóránt Miklós
Dr. Pataki Attila

Kőolaj-Földgáz és Vízbányászati Szakosztály:

Holoda Attila OMBKE alelnök, szakosztályelnök
Kőrösi Tamás szakosztálytitkár

Vaskohászati Szakosztály:

Lontai Attila OMBKE alelnök, szakosztályelnök
Boross Péter szakosztálytitkár
Hevesi Imre, Solt László

Fémkohászati Szakosztály:

Petrusz Béla OMBKE alelnök, szakosztályelnök
Hajnal János szakosztálytitkár
Csurgó Lajos

Öntészeti Szakosztály:

Dr. Sándor József OMBKE alelnök, szakosztályelnök
Katkó Károly szakosztályalelnök (a külföldön munkát vállaló Pivarcsi Szabolcs titkár helyetteseként)

Egyetemi Osztály:

Dr. Török Tamás az Egyetemi Osztály alelnöke (a külföldön munkát vállaló dr. Takács Gábor helyett)
Dr. Dúl Jenő (a külföldön munkát vállaló Lukács Sándor titkár helyett)

Salgótarjáni Osztály: Liptay Péter

Új jogi tagvállalataink

2007-ben az alábbi vállalkozások léptek be az Egyesület jogi tagvállalatai sorába – dr. Szabó Imre tiszteleti tag, az ellenőrző bizottság tagja hathatós közreműködésével:

- Apex Elektrotechnika Kft. Gyöngyös, ügyvezető igazgató: *Lángné Wukován Éva*
- Ecoplan Kft. Gyöngyös, ügyvezető igazgató: *Füleki Menyhért*
- Mátra-Haider Dóser Kft. Visonta, ügyvezető igazgató: *Hidvégi Gábor*
- Mátrai Erőmű Központi Karbantartó Kft. Visonta, ügyvezető igazgató: *Molnár László*
- Rotary Mátra Kft. Visonta, ügyvezető igazgató: *Tóth József*
- V.M.C. Vármegeve Center Kft. Gyöngyös, ügyvezető igazgató: *Csiba Attila*
- ZÉ + 2 Kft. Petőfibánya, ügyvezető igazgató: *Karácsony Zoltán*

Tisztelettel köszöntjük új tagvállalatainkat és azok vezetőit! Köszönjük, hogy egyetértéssel egyesületünk célkitűzéseivel és támogatják azt.

Szerkesztőség

Tatabányaiak Bátaapátiban

A „vénesszonyok nyarának” egyik napsütéses hétfőjén az OMBKE Tatabányai Csoportjának lelkes kis csapatával szakmai kirándulásra indultunk a tolnai dombok közt megbúvó Bátaapátiba. *Pákozdi* és *Nadap* érintésével, a helyi múzeum, a Pákozdi napok rendezvényeinek és az országos szintezési pontnál felállított emlékmű megtekintését követően jutottunk el a baranyai Szászvárra. A kirándulás innen szakmai jelleget öltött.

Szászváron megnéztük a Bányászati Múzeumot, benne a szakmaszerető helyiek által összegyűjtött és féltve őrzött emléktárgyakat. Szemet gyönyörködtetőek voltak a régi bányatérképek műves ábrázolásai, és élmény volt beleolvasni az egykori brigádnaplókba. A múzeumlátogatást követően a szászvári Borházban megittunk néhány eks'-et, és jó hangulatunk tanúbizonyosságként a vendéglátóink örömeire nótáinkból is átnyújtottunk egy nagy, színes csokrot. Mivel velünk volt a tatabányai Rozmaringos Bányászegylet néhány aranytorkú tagja is, így hangunk betöltötte az egész borospincét. Aztán búcsúzóul, vendéglátóink kérésére – de már kint az utcán, a Borház előtt – elénekeltük a Bányászhimnuszt. A napokban tudtam meg, hogy azóta is emlegetik a faluban, hogy régen hallottak ilyen gyönyörű, szívből szóló éneklést!

Utunkat *Váralja* érintésével folytattuk. A falu É-i végén az egykori ún. Váralja-akna helyén, meghagyva és bányászati emléktárgyakkal megtöltve a táro bejáratát, Bányászati Emlékhelyet alakítottak ki, melyet a helyi Hagyományörző Egyesület és Bányász Nyugdíjas Klub gondoz. A bejáratnál felállított emlékműnél, melyen a bányászteremtésben elhunytak neve áll, elénekeltük a Tisztelet a Bányász szaknak c. dalt. Esteledett, s már csak emlékében élt az őszi nap melege, mikor *Bátaapátiba* értünk. Az estét borozgatással, s hol nótázással, hol beszélgetéssel töltöttük.

Másnap – hogy a „bányaműszak” is meglegyen – a falu melletti völgyben a kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok számára kialakított bányatérsegeket jártuk be. Az Eszter-aknában lefelé haladva vidáman cuppogott a gumicsizmánk a talpon összefolyó vizek okozta sárban. A vājvégen a gránitfal előtt készítettünk néhány emlékfotót, s lassan elindultunk felfelé. A külszínre menet már olyan volt, mintha ólomlábakon járnánk. Ha nem jött volna a felmentő sereg – egy „multikár” bányautóban megtestesülve –, akkor a csoport néhány idősebb tagja még most is ott róná a métereket felfele kaptatva.

Ebéd után a környék földtanával ismerkedtünk: felhagyott gránitbányákat, feltárásokat néztünk meg, hogy képet kapjunk a gránit sokféleségéről. A terepi program porától a Naspolya panzió wellness részében sikerült megszabadulnunk, s ezután egy fárasztó nap nem is végződhetett másképp, mint az Euroborház pincészetében nótázgatás közben finom borokat kóstolgatva barátkozni Bataapáti fehér és vörös nedüivel.

A kirándulás zárónapján a reggelit követően *Grábóca* utaztunk, ahol Krisztina nővér sziporkázó előadásában ismerkedtünk meg hazánk egyetlen szerb ortodox templom-kolostor együttesével. A templom hideg falai közül kilépve, a melegengető napsütésben kellemes sétát tettünk a kolostor mögötti hegyre, ahonnan gyönyörű panoráma tárult elénk: az ősz pompás színei bearanyozták a völgyet. Az ebédet jó hangulatban fogyasztottuk el Nagydorogon, majd tovább buszoztunk *Tácra*, az egykori Gorsiumba, hogy körbesétáljunk a római kori feltárások szabadtéri kiállítóhelyén. A program végeztével hazafelé vettük az útirányt, és a kora esti órákban, élményekben gazdagon érkeztünk meg Tatabányára.

Németh László

Peredi Ágnes előadása

Igen nagy érdeklődés előzte meg *Peredi Ágnes* újságíró, médiaszakértő 2007. november 6-án a Mikoviny teremben megtartott előadását.

Az értékes szakmai tartalommal, látványos és lényegre törő ábrákkal tarkított előadásban az újságíró arról beszélt, miért látunk mást magunk körül, mint amit az újságokban, rádiókban, tévében mutatnak a világ jelenségeiről. Azokat a társadalmi és gazdasági folyamatokat kísérte végig, amelyek az utóbbi másfél-két évtizedben nemcsak az ország, hanem a média világát is átalakították. Ennek a változásnak a lényege a piaci viszonyok térnyerése, amely gyakran ellentétbe állítja a kiadók és médiatulajdonosok érdekeit az olvasók érkeivel. Bemutatta a napilappiac gyökeres átalakulását, a kereskedelmi televíziók hatásait, a reklámbevételek szerepét és következményeit, a minőségre és a színvonalra, valamint az objektivitásra gyakorolt hatását. Érzékeltette, hogy ma már lényeges különbségek vannak az egyes orgánumok szakmai színvonala között, és az eligazodásban sokat számít, hogy az információt milyen forrásból szerzik az olvasók, nézők. Nem elég azt mondani, hogy „megírta az újság, bement a tévé...” Nem árt tudni azt is, hogy melyik. Mert igen széles a skála a bulvár, a bulvárosodó és az egyre ritkább, komoly szakmai színvonalat képviselő, többé-kevésbé objektív orgánumok között.

Az előadóhoz több kérdés is elhangzott, amelyekre részletes, konkrét választ kaptak a kérdezők.

Az előadás végén a helyi szervezet elnöke tájékoztatást adott az aktuális egyesületi/szakosztályi kérdésekről, és meghívta a résztvevőket a budapesti szervezetek által 2007. december 4-én a Szt. Gellért-hegyi sziklatemplomban rendezendő Szt. Borbála-napi szentmisére.

Dr. Horn János

Beke Imre előadása Gyöngyösön

2007. október 30-án Gyöngyösön a Honvéd Kaszinóban az OMBKE Mátraaljai Szervezet Lignit Baráti Körének szervezésében *Beke Imre* okl. bányamérnök, ny. minisztériumi főmérnök: *Az Eocén-program és a Bükk Energiakombinát összehasonlító vizsgálata* címmel tartott nagy érdeklődést kiváltó előadást.

Az előadó előjáróban megemlékezett arról, hogy dolgozott a Mátravidéki Szénbányászati Trösztnél, és elmondta, hogy további munkája során szoros kapcsolatba került energiapolitikával, a bányászat hosszú távú elképzeléseinek kialakításával, így az előadásában szereplő mindkét programmal.

Az Állami Tervbizottság (ÁTB) 1974-ben jóváhagyta a *Bükk Energiakombinát fejlesztési célját*. A két program mutatói

	m.e.	Bükk	Eocén
erőmű teljesítménye	MW	2000	2000
beruházási költsége	Mrd Ft	40	22,5
bányatermelés	Mt/év	21	*16
átlagos fűtőérték	kcal/kg	16000	
kitermelhető szénvagyron	Mt	551	~550
bánya beruházási költsége	Mrd Ft	20	*47
átlagos letakarítási arány	m ³ /t	5,3	m.m
bányalétszám	fő	4610	
önköltség	Ft/t	77-97	
másodtermék (Nagyegyháza bauxit) összesen	Mt		10
vízemelés (bauxittal)	m ³ /p		220

* kiszolgáló bányák: Nagyegyháza, Lencsehegy, Márkushegy, Dudar, Balinka, Mány

A két program gazdasági összehasonlítását a Bányászati Tervező Intézet végezte. A gépszállítási szerződésekkel megalapozott bükkábrányi programot kb. 10%-kal felbruttósították, az Eocén-program költségeit ugyanilyen mértékben csökkentették. Még így is kb. 5%-kal jobbnak ígérkezett Bükkábrány. Mindezek ellenére a Nehézipari Minisztérium az állami tervbizottságnak azt az előterjesztést tette, hogy az Eocén-program előzze meg a „bükki” programot. A fő indok az volt, hogy Tatabányán a gyors leépítés a bányászok lázadását váltaná ki, s ezt a politika nem engedheti meg. Végül is a legfelsőbb vezetés az Eocén-program mellett döntött. Az Eocén-program fiaskója már az 1980-as évek elején hiányt indukált az ország energia-mérlegében, ennek ellenére a kormány és a párt sohasem rehabilitálta az eredeti bükkábrányi programot, inkább a Paksi Atomerőművet építették meg szovjet együttműködéssel. Ma Bükkábrányban 3 Mt lignitet termelnek évente és 40 km távolságra, Visontára szállítják, így is gazdaságos.

Szó esett arról is, hogy korábban, 1970-1971-ben Visontán is nagy hiba volt a falut meghagyni, nem felépíteni Új Visontát (490 M Ft) és kitermelni a falu alatt lévő 25 Mt lignitet. Akkor a párt, az Egri Érsekség, a falu öregjei összefogtak és a műszaki érveket „populista” szövegekkel megtámadták, és győztek. Az 1990-es évek végén a visontai fiatalok az akkori vezető főjére olvasták, hogy miért nem valósították meg az eredeti tervet, miért kell nekik egy korszerűtlen „girbe-gurba” faluban élniük?

Beke Imre elmondta, hogy a Mátraaljai Szénbányák vezetői felmérték a helyzetet, és a visontai beruházásnál nyert tapasztalatokat felhasználva részt vettek az Eocén-program kivitelezésében és a Paksi Atomerőmű megépítésében is. Az előbbiben a fővágtai, lejtősaknai és külszíni szalagok, elektro-

mos hálózatok, trafók, osztályozók gyártását, szerelését végezték mintegy 1 Mrd Ft, Pakson nehéz-vasszerkezeteket, „cellákat” gyártottak több mint 600 M Ft értékben.

Az érdekes és sokrétű előadáshoz hozzászóltak, illetve kérdéseket tettek fel: *Karacs Imre, Horváth Gusztáv, Varga József, Tóser Balázs, Túri Elemér, Hamza Jenő, Oláh Sándor.* A feltett kérdésekre *Beke Imre* és e sorok írója – aki 1970-1980 között beruházási főmérnök volt – adta meg a válaszokat.

Dr. Szabó Imre

A budapesti helyi szervezet életéből

Igen nagy érdeklődés előzte meg helyi szervezetünk október 2-i programját, ahol *dr. Molnár László*, az EnerKonz ügyvezető igazgatója színvonalas szakmai előadást tartott „Hogyan tovább Magyarország az EU-ban (politikai stratégiák globális távlatokban)” címen.

Előadásának első részében az Egyesült Államok Energia Minisztériuma háttérintézetének, az Energy Information Administration-nek (a világon az egyik legelismerőbb elemző központ) anyagát ismertette, melyben az energia-mix alakulását, a szén szerepét mutatta be. A továbbiakban nagyon részletesen szólt az EU energiafüggőség helyzetéről és a várható jövőről. Előadásának befejező részében az EU energiapolitika és energia hatékonyság aktuális kérdéseit mutatta be.

Az előadáshoz több hozzászólás, vélemény hangzott el, amelyekre az előadó részletes, pontos válaszokat adott.

A program második részében a helyi szervezet elnöke beszámolt a bányászati szakosztály szeptember 13-i vezetőségi üléséről, tájékoztatást adott a decemberi Borbála-napi ünnepség előkészületeiről (a központi ünnepség Egerben, a budapesti ünnepség a Szt. Gellért sziklatemplomban 17 órakor) és a helyi szervezet tervezett következő rendezvényeiről.

Dr. Horn János

Leereszkedtünk a sátorkőpusztai barlangba

A Dorog és Esztergom között elhelyezkedő Nagy-Strázsa hegyben (Pilis hegység) található a sátorkőpusztai barlang, melyet joggal neveznek hazánk legkülönlegesebb barlangjának. Hát ezt mi is tapasztaltuk; október 14-én a bátor OMBKE-s csapatnak először fel kellett sétálni a barlangig. Az ifjak mondták: negyed óra, mi megküzdöttünk vele fél óra alatt. A barlang bejáratánál *Madarasné Benedek Anikó* fogadott minket, aki évtizedek óta a barlang szerelmese, s érdeklődéssel hallgattuk tájékoztatóját.

A barlang 195-225 millió éves triász időszi dachsteini mészkőben található, kora feltételezhetően 1-1,5 millió év. A barlangban különféle barit, kalcit, valamint aragonit képződ-

mények találhatók. Az oldásformák közül legkülönlegesebbek a szabályos „kőbuborékok”, a gömbfülkék.

A barlang 1946-os „hivatalos” felfedezése után a rendezetlen állapotot 1958-tól *Benedek Endre* bányamérnök munkássága tette szervezetté, többek között beindítva a további kutatási munkákat. A barlang idegenforgalmi hasznosítását 1993-tól a *Benedek Endre Barlangkutató és Természetvédelmi Egyesület (BEBTE)* végzi.

Az egyesület lelkes fiatal tagjaira szükség is van, hiszen a barlang alsó, 54 m mélyen fekvő termébe való lejutás azt jelenti, hogy függőlegesen kell leereszkedni. Aki a liftet keresi nem találja. Létrákon, kötélben, láncokon csüngve, „fenéken csúszva” kell haladni lefelé, de minden szakasz végén ott vannak az egyesület biztosító fiataljai. Megkérdeztem, baleset évek óta nem volt. A nagy teremben iskolásokkal találkoztunk (előző nap százan voltak), nekik meg se kottyant a leereszkedés. A *Benedek-teremben* csodálhattuk a gipszképződményeket, a monumentális oszlopokat. A legmélyebb ponton forrásvizet ittunk. Szakszerű ismertetést a látottakról, a jövőbeli elképzelésekről *Lieber Tamás*, a BEBTE elnöke adott részünkre.

Aki különleges élményt akar, azoknak ajánljuk a látogatást, gyerekek csak 10 év felett, és természetesen előre bejelentkezve. (telefon: 20/975-0331)

Dr. Korompay Péter

Üzemlátogatás a Keinle + Spiess Tokod Kft.-nél

A dorogi szervezet tagjai *Gacsai János* bányamérnök kollégánk meghívására 2007. augusztus 31-én meglátogatták a Tokod községben működő céget. Örömmel állapítottuk meg, hogy az üzemben még 2 bányamérnök és több, bányászattól jött kolléga is dolgozik.

Dr. Orbán Péter igazgató általános ismertetést adott a cégről és történetéről a megalakulástól napjainkig. 1996-ban a Keine + Spiess GmbH megvásárolta az EVIG tokodi telephelyét. Az üzem fejlődése töretlen volt, és 1997-ben üzemelés állították az első 25 tonnás présgépet, beindult a termelés. 1998-ban üzemcsarnok-bővítés (1000 m²), az első öntőgép üzembe helyezése történt, majd 2000-ben elkészült az új üzemcsarnok (5000 m²), és 2005-ben a horonyvágó részleg is beindult. 2006-ban önálló profit-centrum kialakítása létesült.

A gyártás főbb termékei és területei: egyen- és váltóáramú motorok álló és forgórészei: szivattyúkhoz, ventilátorokhoz, anyagmozgató járművekhez, generátorokhoz, IEC szabvány motorokhoz. Horgonykivágás végzése. A présüzemben a válogókapacitás 60-315 tonna. Az alumínium öntőedényben 50-800 tonnás nyomásos-öntőgépek működnek.

A gyár 2007-ben 40 000 tonna elektroacélt dolgoz fel. A tokodi üzemben a foglalkoztatott létszám 530 fő, a 2006. évi árbevétel 14 Mrd Ft volt.

A Keinle + Spiess cégcsoport 5 telephellyel működik, ebből 3 az Európai Unióban. Az összes foglalkoztatottak száma: 1494 fő, a termelési alapterület 40 000 m², az acélfelhasználás 180 000 t/év, európai piaci részesedés 22%, a cégcsoport árbevétele 2006-ban 227 millió EUR volt.

Megtudtuk, hogy a tokodi üzemben napi 3 kamion préselési fémhulladék keletkezik, s ezek után a bejáráshoz tiszta cipőt kellett húznunk. Aztán megértettük, mert a munkaterületeken tökéletes tisztaság, látható rend, szerveztség uralkodott.

Az üzemlátogatás végén a csoport egy kedves meghívást is kapott, hogy jöjjünk el újra két év múlva, mert akkorra elkészül az újabb csarnok. Ennek előkészületei már láthatóak, a régi Erzsébet-aknai meddőhányó egy részének elhordása megkezdődött, a helyén egy 6000 m²-es új csarnok épül. Köszönjük, nem felejtjük el!

Dr. Korompay Péter

Látogatás a detki Régészeti Múzeumban

Az OMBKE Mátraaljai Szervezet Lignit Baráti Körének szervezésében 2007. szeptember 18-án megnéztük a detki Régészeti Múzeumot.

Hamza Jenő ny. főosztályvezető vezetésével, az Ő körültkintő előkészületeivel, az önkormányzattal történt egyeztetés után látogattuk meg a múzeumot. *Gyurcsikné Vereb Katalin*, a helyi általános iskola tanára volt a tárlatvezető. A múzeumban található leletek a Ludas Varjú-dűlői ásításokból valók, ahol 1998-2002 között végeztek régészeti ásításokat. A feltárások több mint 1400 objektum maradványait hozták felszínre. A négy teremben korszakok szerint állították ki a leleteket. Az őskorból 5-600 000 éves ősszállat csontjai láthatók. Az újkorból Kr.e. 6000 évvel temetkezési helyeket találtak, amelyekből arra következtettek, hogy földművelő és állattenyésztő tevékenységgel foglalkoztak az itt lakók. A késői rézkor, a korai bronzkor a Kr.e. 3. és 2. évezredre tehető, ahol már nagyobb hatalmi központok is létrejöttek. Nagyon szép bronz tőr őrzi a múlt emlékét.

A késői bronzkor Kr.e. 1540-1040 közötti időből is találunk edényeket, használati tárgyakat. A Kr.e. 10-9. században Moldávia területéről érkeztek állattartó pásztornépek, ezek sírjaiból kerültek elő lószerszámok, edények. A szkíták Kr.e. 7. században érkeztek a vidékre, vasból készült fokesok, lándzsahegyek, török maradtak ránk ebből az időből.

A kelták a Kr.e. 4. században honosodtak meg, 85 sírból álló temetőt tártak fel, amely a Kr.e. 3-2. századból való. Vasból készült használati tárgyak, fegyverek, edények láthatók a tárlókban.

A Kr.u.-i 230-as években a vandálok, majd a germán gepidák jelentek meg és éltek Detk és Ludas térségében. 6 gepida sírt találtak, amelyekből ezüst ékszerek, vörös féldrágakövek, aranyozással díszített övcsatok maradtak ránk. A honfoglalás korából is kerültek elő szép számmal leletek, amelyeket megcsodálhattunk.

A nagyon hasznos és látványos múzeumlátogatás végével *Hamza Jenő* ny. főosztályvezető megköszönte a detki tanárnőnek a szakszerű tárlatvezetést, és elmondta a jelenlévőknek, hogy a Mátrai Erőmű Zrt., a detki Polgármesteri Hivatal és a Heves Megyei Múzeumi Szervezet anyagi, erkölcsi támogatásával valósult meg ez a szép múzeum.

Dr. Szabó Imre

Erdész-bányász találkozó Visegrádon

Az Országos Erdészeti Egyesület visegrádi helyi csoportja meghívására a dorogi helyi szervezet 2007. szeptember 27-én 32 fővel érkezett a baráti találkozóra. A létszámból már látszik, jó pontot szereztünk, mert a találkozót feleségekkel szerveztük.

A pilisi Parkerdő Zrt. visegrádi központjában *Kissné Szabó Gabriella* lázasan (szó szerint is!) fogadott minket. Köszönjük Gabi szervezését, mert újtárra engedve minket minden rendben volt. A Parkerdő Zrt. tevékenységéről *Reinitz Gábor* műszaki-igazgatási főmérnök tartott tájékoztatót. A társaság 10 erdészettel működik, gazdálkodási területük: Gerecse, Pilis, Visegrádi- és Budai-hegység, Gödöllői-dombság, Csepeli-síkság. Őt tájvédelmi körzet van a területen.

A társaság 65 ezer hektár területen gazdálkodik, melyből 60 ezer hektár erdő. A fafaj összetétel: 31% tölgy, 24% cser, 10% akác, 6% bükk, 6% gyertyán, 7% fenyő, 12% egyéb kemény lomb és 4% egyéb lágy lomb. Az élőkészlet 10,2 millió bruttó m³, az éves fakitermelés 180 em³.

A vadásztatás alapvető szempontja a túlszorodás megakadályozása. Előfordul a gímszarvas, vaddisznó, őz, muflon.

Gondot okoz az erdők állapotának megóvása a 10 millió látogatási nap/év miatt. Ezt mi 32 nappal növeltük, de nagyon vigyáztunk az erdőre.

A tájékoztató után az Apátkuti völgyben található Bertényi Miklós Fűvészkert és az Erdészeti Múzeum bejáráására indultunk *Kertész József* állandó kísérőnkkel, aki nyugdíjas erdész. Ő volt a cég kommunikációs vezetője.

A fűvészkert természeti szépségei után a királyi palota gyönyörűen felújított emberi alkotásait csodáltuk meg.

Kellemes fáradtságérzettel az ebéd a Mogyoróhegyi étteremben volt, ahol az erdész csapat kibővült *Bánó Lászlóval*, az Utilis Kft. ügyvezetőjével. Emlékszünk arra, hogy László 25 (!) évvel ezelőtt, mint az egyesület akkori titkára már fogadta a dorogiakat. Az erről készült fotót *Sobymár Judit* megtekintésre körbeadta.

Az étteremmel szemben van az Erdei Művelődés Háza, amely az étteremhez hasonlóan szintén *Makovecz Imre* alkotása. A ház vezetője, *Békefi Andrásné* ismertetést adott az itt folyó, a gyerekeket természetismeretre nevelő munkáról. Ezt a területet, amely része a Duna-Ipoly Nemzeti Parknak is, az UNESCO bioszféra rezervátummá nyilvánította. A Házához tartozik még a vendégek, gyerekek fogadására tíz 12 ágyas és egy 20 ágyas faház. Ma már évente 5-6 ezer gyermek és felnőtt táboroztatásáról és képzéséről gondoskodnak.

A baráti találkozó a Bányász-, az Erdész- és a Kohászhimnuszok eléneklésével zárult.

Dr. Korompay Péter

Az Erdei Művelődés Háza

„Mentünk” egy megállót a 4-es metróon

Október 4-én a dorogiak is meglátogatták a metróalagút-hajtást, s hogy a géplánchoz elérjünk, egy megállót, azaz az Etele tértől a Tétényi úti megállóig kellett gyalognunk. A déli „Boros” névre keresztelt pajzs az „Éva” alagúton 733,5 métert haladt. Az északi „Bochkor” pajzs a „Zsuzsa” alagutat hajtja, s ahogy jelezték, pár nap múlva megérkezik a Tétényi úti állomásdobozba.

Látogatásunkat *Molnár György* bányamérnök kollégánk, az Eurometró Projektvezetési Tanácsadó Kft. projektvezető-helyettese szervezte. A létszám miatt két csoportra lettünk osztva, a másik kísérorék *Székel József* bányamérnök volt.

Az információs központban részletes tájékoztatást kaptunk a metróépítés jelenlegi állásáról. A kihajtott két állomás közti alagútszakasz 489 alagútgyűrűből áll, azaz 2934 darab egyenként 3,5 t súlyú tübbinget építettek be. A kitermelt föld mennyisége 21000 m³. A géplánca beépített villamos teljesítmény 2800 kW. A 117 méter hosszú gépláncon naponta átlagosan 23-an dolgoznak. A napi előrehaladás 15-20 méter. A pajzsot számítógépes rendszer vezérli, de szükség esetén mód van kézi vezérlésre is. Egy fogás (1,5 m) anyagát négy konténer-csille szállítja ki. A végleges belső szelvény átmérője 5,2 m, a biztosítás külső pontja 5,8 m. A pajzs által kimart átmérő 6,08 m, a 25 cm-es hátúr az előrehaladással egyidejűleg injektálásra kerül, gyorsan kötő adalékanyaggal. A felaprított kőzetanyagot vegyi adalékkal kezelik, hogy tapadámentesen szállítható legyen.

A biztonsági rendszer részét képezi, hogy a nyomvonalon és környezetében lévő épületeket mozgásérzékelővel látják el, számítógépes rendszer folyamatosan figyeli az adatokat, s a megengedettnél nagyobb elmozdulások esetén riasztja az irányítókat. A hat méter átmérőjű pajzs a Tétényi útnál 14 méterrel volt a föld alatt.

Útban a pajzs felé

A Tétényi úti megállóban szerencsénk volt látni a teljes géplánccot, melyen szokásos felújításokat végeztek. Ritka pillanatot: hogy láthattuk a marófejeket az új zöld késekkel.

A látott élményeket egy közeli étteremben csapolt sör mellett elemeztük ki. Azt határozottan megállapítottuk, hogy a 10 metróállomást felölölő szakasz építési határidejének a szűk keresztmetszete nem az alagúthajtás bányászati tevékenysége.

Dr. Korompay Péter

Rendezvények a tapolcai szervezetről

November 14-én szakmai kirándulást tettünk Zalaegerszegre, az Olajipari Múzeumba. A kiránduláson több mint 30 fő vett részt, köztük szép számmal nyugdíjas tagtársaink is.

A múzeum hatalmas területen létesült, nagyrészt szabadterei kiállítási tárgyakkal, berendezésekkel. Kísérorék, *Farkas Zoltán* élvezetes, nagy szakmai tapasztalatot tükröző előadásában képet kaphattunk az olajbányászat történeti fejlődéséről, szakmai múltjáról és jelenéről. A berendezések között helyenként találkoztunk olyanokkal, amelyek a bauxitbányászatban is előfordulnak, csak a méretük volt többszöröse az általunk használtaknak. Mindenki talált magának kedvére való anyagot, így a geológusok a kőzettani kiállítást, a bányaművelők az olajbányászat technológiáját és a vízkutatást, a gépész vagy villamos szakemberek a gépi berendezéseket, eszközöket és műszereket.

Akik eddig nagyrészt csak hírből ismerték az olajbányászat nehézségeit, technológiáját, megállapították, hogy ez bizony legalább olyan nehéz és veszélyes munka, mint a föld alatti bányászat.

Külön élmény volt a Wirth L-10-es fúróberendezés, mellyel a nyírádi bauxitbányák víztelenítését szolgáló nagy átmérőjű kutak készültek. Itt *Orbán Tibor*, a Bakonyi Bauxitbánya nyugdíjas főmérnöke átvette a szót, és adott részletes ismertetést a berendezés alkalmazásáról: 39 db vízkutat fúrtak, közel 9 ezer méter összes hosszal. Köszönet az olajbányász kollégáknak, hogy őrzik ezt az ipari emléket is!

A szoborpark előtt elhaladva, az idősebb kollégák örömmel ismerték fel egykori professzoraikat, tisztelettel emlékeztek rájuk, még egyes vizsgaélményeiket is elmesélték.

Tapolcára hazafelé menet meglátogattuk Szentgyörgyváron a Széchenyi borpincét, *Bezerics Csaba* borász kalauzolásával. Itt betekintést nyerhettünk a szőlőművelés és a borászat tudományába, néhány fajta bort is megkóstoltunk „szakmai zsűrizés mellett”, mivel a jelenlévők nagy többsége kisebb-nagyobb saját szőlőbirtokkal rendelkezik.

Köszönjük *Tóth János* igazgatónak, hogy lehetővé tette a múzeum megtekintését, és tisztelettel adózunk a MOL szakembereinek a csodálatos gyűjtemény létrehozásáért!

Az őszi évadnak a tapolcai műszaki klubban tartott szakmai előadásai is vendég – bár rokon – területekre vezették a mindkét előadáson szép számmal megjelent tagtársainkat.

November 6-án *Vigh Tamás* okl. bányamérnök, a Mangán Kft. üzemvezetője „A hazai mangánbányászat múltja, jelene, jövője” címmel tartott közvetlen hangulatú tartalmas előadást. Megemlékezett a mangánbányászat 90 éves évfordulójáról, beszélt az úrkúti előfordulásról, az alkalmazott technológiáról, az üzleti lehetőségeikről és terveikről. Talán a vállalatok közelségének, a fejtségi technológia hasonlóságának is köszönhetően az érdeklődés kiemelkedő volt, az előadó számtalan kérdésre adott részletes válaszokat, melyek – az előadás-hoz hasonlóan – tükrözték tudását, szakmai elkötelezettségét.

November 27-én *Tiszay János* okl. geológus tartott előadást Észak-Norvégia és Izland geológiai csodáiról. A számos vetített képpel illusztrált előadás bemutatta Európa legészakibb részének a jégkorszak által kialakított tájait, azok szinte vad természeti szépségeit – melyek nagyon meglepő közlekedést is. Beszélt Izland „forrongó” kőzeteiről, a sziget érzékelhető „növekedéséről”. Fényképeken és kőzetmintákkal is bemutatta a Föld legidősebb kőzeteit – a Lofoten szigeten található 2,5 milliárd éves labradoritot és piroxenitot – és a legfiatalabbat, a 600 ezer évnél fiatalabb izlandi hamus, tufás bazaltot.

Tirpák Gábor

Köszöntjük Tagtársainkat születésnapjukon!

Dubovinszky Lajos bányatechnikus november 2-án töltötte be 70-ik életévét.
Kozsup István gépész technikus november 3-án töltötte be 75-ik életévét.
Balázs Józsefné dr. okl. közgazdász november 4-én töltötte be 70-ik életévét.
Nagy Lajos okl. bányamérnök november 8-án töltötte be 80-ik életévét.
Rácz József okl. bányamérnök november 8-án töltötte be 75-ik életévét.
Dr. Ebinger József okl. bányamérnök november 14-én töltötte be 80-ik életévét.
Földi József bányatechnikus november 17-én töltötte be 70-ik életévét.
Pados József bányatechnikus november 17-én töltötte be 70-ik életévét.
Katona Zsigmond okl. bányageológus mérnök, külfejtési szakmérnök november 22-én töltötte be 70-ik életévét.
Horváth Gusztáv okl. bányagépész mérnök, külfejtési szakmérnök november 24-én töltötte be 75-ik életévét.
Szabó János okl. bányamérnök november 28-án töltötte be 85-ik életévét.
Nyertes Antal okl. olajmérnök november 28-án töltötte be 75-ik életévét.
Gergő György okl. bányamérnök december 1-jén töltötte be 75-ik életévét.
Machata Béla okl. villamosmérnök december 11-én töltötte be 75-ik életévét.
Varga József bányagazdasági üzemmérnök december 11-én töltötte be 70-ik életévét.
Bíró Aladár okl. bányagépész mérnök december 12-én töltötte be 70-ik életévét.
Erdélyi István okl. bányagazdász december 14-én töltötte be 70-ik életévét.
Ilyés Zoltán okl. bányagépész mérnök december 16-án töltötte be 75-ik életévét.
Labudek Dénes okl. bányamérnök december 19-én töltötte be 75-ik életévét.
Szedenik Tamás okl. földmérő mérnök december 19-én töltötte be 75-ik életévét.
Kiss Dezső okl. bányamérnök december 22-én töltötte be 75-ik életévét.
Fáklya Károly okl. bányamérnök december 24-én töltötte be 75-ik életévét.
Bogdán Kálmán okl. bányamérnök január 1-jén töltötte be 75-ik életévét.
Hársy István okl. gépészmérnök január 3-án töltötte be 70-ik életévét.
Sankovics László bányatechnikus január 5-én töltötte be 70-ik életévét.
Orbán Tibor okl. bányamérnök január 6-án töltötte be 75-ik életévét.
Mikus István okl. bányamérnök január 10-én töltötte be 70-ik életévét.
Szabics János okl. gépészmérnök január 11-én töltötte be 75-ik életévét.
Kakas János okl. bányamérnök január 12-én töltötte be 85-ik életévét.
Érdi-Krausz Gábor okl. geológus mérnök január 12-én töltötte be 70-ik életévét.
Székegy Tibor okl. bányamérnök január 12-én töltötte be 70-ik életévét.
Dr. Ács Zoltán okl. vegyészmérnök január 13-án töltötte be 75-ik életévét.
Diósy Gáspár okl. építőmérnök január 14-én töltötte be 85-ik életévét.
Dr. Bokros Albert politológus január 14-én töltötte be 70-ik életévét.
Gerentsér Imre okl. bányamérnök január 25-én töltötte be 70-ik életévét.
Beregi Gábor bányagazdasági üzemmérnök január 28-án töltötte be 70-ik életévét.

Ezúton gratulálunk tisztelt Tagtársainknak, kívánunk még sok boldog születésnapot, jó egészséget és

jó szerencsét!

Dubovinszky Lajos

Kozsup István

Balázs Józsefné dr.

Nagy Lajos

Rácz József

Dr. Ebinger József

Pados József

Katona Zsigmond

Horváth Gusztáv

Szabó János

Nyertes Antal

Gergő György

Machata Béla

Varga József

Bíró Aladár

Erdélyi István

Ilyés Zoltán

Labudek Dénes

Szedenik Tamás

Kiss Dezső

Fáklya Károly

Bogdán Kálmán

Hársy István

Sankovics László

Orbán Tibor

Mikus István

Szabics János

Kakas János

Érdi-Krausz Gábor

Székely Tibor

Dr. Ács Zoltán

Diósy Gáspár

Dr. Bokros Albert

Gerentsér Imre

Beregi Gábor

**Minden kedves Olvasónknak
sikerekben gazdag, boldog új évet,
jó erőt, egészséget kívánunk!**

A BKL Bányászat szerkesztősége

(Bányász fa szobrocska XVI. sz. Központi Bányászati Múzeum)

Hazai hírek

Tatabánya, város a bányász hagyományokért

Tatabánya 2007-ben ünnepli városá emelésének 60 éves évfordulóját. Az ünnepi év szlogenje: „**60 éves város, 1000 éves múlt**”. Bár a város környékén, Vértessomlyón már 1780-ban termeltek szenet, a tatabányai szénbányászat kezdetét a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat (MÁK Rt.) a térségben 1894-ben megkezdett tevékenységéhez kötik. Így a várost alapító négy település 1000 éves múltjából a bányászat alig több mint száz évet képvisel. De a város, annak vezetői, a képviselő-testülete felismerte, hogy a várost a bányászat teremtette, múltjában, arculatában, hagyományaiban ahhoz igen szorosan kötődik, és ezek valós, megőrzendő értékek.

A felismerést tették követték, a város a Tatabányai Bányák Vállalat megszűnése után egyre nagyobb részt vállal a tatabányai bányász hagyományok ápolásában. A teljesség igénye nélkül néhány fontosabb tény. A Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata már több éve jelentős összeggel támogatja Egyesületünk, az OMBKE Tatabányai Szervezetének működését. Ez a támogatás döntően hozzájárult és járul ahhoz, hogy önálló működésünket fenn tudjuk tartani. A képviselők több hagyományörző rendezvényt, kiadványt támogattak képviselői keretük terhére. A bányász dalkincs avatott őrzőinek, a Rozmaringos Bányász Egyletnek a CD-je a város kiadásában jelent meg, és ez egyik reprezentatív ajándéka. Az Önkormányzat gondoskodik két, általunk közadakozásból létrehozott bányász emlékmű, a Fő téren álló Szent Borbála-szobor és a Ságvári úton lévő Bányász Kegyeleti Emlékmű és környezetük méltó fenntartásáról. A város vezetői, a képviselők részt vesznek és szerepet vállalnak rendezvényeinken. A város Borbála-napkor ünnepi közgyűlést tart, minden évben ezen kerülnek kiosztásra a város kitüntetései, így a díszpolgári cím is.

A közgyűlést követően a képviselők testületileg vesznek részt a Borbála-szobornál a gyertyagyújtáson.

A városá nyilvánítás 60. évfordulója újabb jelentős előrelépést hozott. A Bányásznapi ünnepségek időszakában, augusztus 30-án tartott közgyűlésén a város önkormányzata a tatabányai bányász hagyományörzésben igen fontos határozatot hozott.

Bányász Hagományokért Díj-at alapít, amely minden évben Bányásznapkor kerül átadásra a Szabadtéri Bányászati Múzeumban.

Felújítja és a tatabányai bányászkodás emlékhelyévé nyilvánítja a város fölé emelkedő Kő hegyen lévő Bányász Kilátót, rajta emléktáblával, melynek felirata: a 110 éves tatabányai bányászat emlékére. A kilátó váza egy aknatorony, amely a tatabányai XII/a. aknán teljesített szolgálatot.

Április 28-át a Bányász Hősök Emléknapjává nyilvánították, amely a hivatalos városi ünnepek közé tartozik.

A Közgyűlés felkéri a közoktatási intézményeinek vezetőit, hogy gondoskodjanak arról, hogy a tanulók alaptanulmányaik végére megtanulják a Bányászhimnuszt, a tanulócsoporthoz látogassák meg a Szabadtéri Bányászati Múzeumot, a tanulók ismerkedjenek meg a város bányász hagyományaival, ismerjék meg a bányásznapi emlékezés történelmi okait, az intézmények vezetői fontolják meg a Jó szerencsét! köszönés elfogadását, végül javasolja a Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlésnek, hogy a fenntartásában lévő városi intézményekben is vezessék be ezeket az intézkedéseket.

A tatabányai bányásztársadalom örömmel fogadta az önkormányzat bányász hagyományörzésben folytatott tevékenységét, és meggyőződése szerint ezek is szolgálják a város további prosperitását, felemelkedését.

Dr. Csiszár István

Kinek jó a piacnyitás?

2007. október 9-én nagy érdeklődés mellett került sor a Novotel Budapest Centrumban a Népszabadság által megrendezett címben szereplő szakmai kerekasztal konferenciára.

A konferencia levezető elnöki feladatát *Peredi Ágnes* újságíró, médiaszakértő látta el. A kerekasztalnál az energetikai szakma szinte minden képviselője helyet foglalt.

Egy-két gondolat/kiemelés az elhangzottakból:

Felsmann Balázs, a GKM szakállamtitkára szerint: A piacnyitással kapcsolatos végrehajtási rendeletek napokon belül megjelennek. A tárca a törvény és a rendeletek előkészítése során számos egyeztetést tartott, és úgy ítéli meg, hogy azok sikeresek voltak. A Gazdasági Minisztérium, a Magyar Energia Hivatal és a Gazdasági Versenyhivatal munkabizottságot hozott létre, akik figyelemmel fogják kísérni e területet. Hamisak azok a hangok, amelyek e területen a válsághelyzettel riogatnak.

Herczog Edit EP képviselő szerint: Az Európai Unió is kiemelten foglalkozik e témával, már kidolgozás alatt áll a III. liberalizációs csomag. Bemutatta az EU energiapolitikájának területén végzett munkát. Kérte a konferencia résztvevőit is, hogy hibátlanul előkészített javaslatokkal segítsék az EU képviselők munkáját.

Horváth J. Ferenc, a Magyar Energia Hivatal elnöke szerint: Összességében 5-10% közötti áremelést javasol a Magyar Energia Hivatal a lakosságot is ellátó egyetemes szolgáltatók végfelhasználói árában.

Dr. Gerse Károly, az MVM Zrt vezérigazgató-helyettese szerint: A Magyar Villamos Művek 2007. október 25-én tartja aukcióját a 2008. évi eladandó áramra, a meghirdetés 25 TWh lesz (ez a szám 2007-ben 28,5 TWh volt). Döntően az aukció eredményétől függ az áram ára, az aukciós árat a térségi kereslet-kínálat alakulása, az európai árak és a szén-dioxid kvóta árának alakulása határozza meg.

Emmerich Endresz, az ELMŰ és az ÉMÁSZ Nyrt. igazgatóság elnök-vezérigazgatója szerint: Meg kell szokni, hogy az energia soha többé nem lesz olcsó, Nyugat-Európában is emelkedtek az árak. A GKM jó döntéseket hozott, a „váltókat” jó irányba állították.

Szinte mindenki hangsúlyozta, hogy nincs kapacitáshiány. *Hatvani György* (MAVIR Zrt. igazgatóság elnöke) is úgy fogalmazott, hogy egyelőre nincs hiány, de gond lesz a selejtezési kényszer miatt, amit az elavult erőműpark idéz elő. Jobb helyzetet teremthet, hogy a piacnyitás a beruházókra kedvezően fog hatni.

Magyarország e témában is megkésett, a folyamatos kézésre és számos szakmai hiányosságra hívta fel a figyelmet *Bakács István*, az ETE elnöke.

Lehoczky Gábor, a DÉMÁSZ Zrt. pénzügyi igazgatója szerint információhiány miatt a lakosság nincs felkészülve, nagyobbik hányaduk nem is hallott az árampiac megnyitásáról.

Katona Zoltán, az E.On Erőművek ügyvezető igazgatója szerint: a „három ló” (ellátásbiztonság, versenyképesség, környezetvédelem) nem egy irányba húz, emellett bizonytalanságot látnak abban, hogy mi lesz a HTM-ek (hosszú távú megállapodások) sorsa.

Szaniszló Mihály, az Ipari Energiafogyasztók Fórum elnöke szerint: fontos lenne 2008-ra egy energiamérleg – kapacitásmérleg készítése, véleménye szerint az ellátás válságban van.

Peredi Ágnes zárszavában sikeresnek tartotta a közel háromórás konferenciát, és megfogalmazta, hogy 2008 első negyedében egy újabb konferencia megtartása lenne indokolt, hiszen addigra már ismert lesz a piacnyitás hatása, és esetleg a földgáz-téma is megérdemelne egy hasonló tartalmú, önálló kerekasztal beszélgetést.

Dr. Horn János

Múzeumi Nap Rudabányán

2007. október 17-én került sor a 10. jubileumi Múzeumi Nap megrendezésére a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bányászattörténeti Múzeumban Rudabányán. A kerek évforduló jelzi, hogy az már hagyománnyá vált, elismerést és rangot vívott ki magának a térség kulturális életében. A rendezvény nem jöhetett volna létre a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közyűlés mecénás alapjának és az Érc- és Ásványbányászati Múzeum Alapítványának támogatása nélkül. A meghívott vendégek között üdvözölhettük a volt borsodi bányüzemek ma már többnyire nyugdíjas munkatársait, a Miskolci Egyetem, az OMBKE helyi és borsodi csoportjának tagjait, a még működő bányavállalatok, a társzmúzeumok, a nagyközségi önkormányzat és intézményei, valamint a rudabányai általános iskola és a lakosság képviselőit. Különösen örvendetes volt az a tény, hogy az 1985-ben megszűnt rudabányai vasércbánya és ércdúsító mű egykori dolgozói közül is igen sokan megisztelték jelenlétükkel a rendezvényt. A délelőtti 10 órakor kezdődött szakmai tanácskozást mintegy 80 érdeklődő kísérte figyelemmel.

A vendégeket *dr. Veres László*, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeum Igazgatóság vezetője köszöntötte, majd kitért a megyei múzeumi hálózat helyzetére, aktuális feladataira. Ezt követően az alábbi előadások hangzottak el:

– *Márkus Zsuzsanna* történész-muzeológus (Rudabánya): *Az alsótelekesi vaskori temető lehetséges bányászati vonatkozásai*

– *Dr. Izsó István* bányamérnök, jogász a Miskolci Bányakapitányág vezetője (Miskolc): *A magyar bányászati és bányászattörténeti szakirodalom klasszikus műveinek digitalizálása*

– *Hadobás Pál*, az Edelenyi Városi Művelődési Ház és Múzeum igazgatója (Edelény): *Magyar bányászati érmek és kiállítások*

– *Papp Andrea* történész-muzeológus (Rudabánya): *Mozaikok a rudabányai bányaegészségügy történetéből*

– *Sóvágy Gyula* bányamérnök (Miskolc-Rudabánya): *Fejtásmódok a rudabányai vasércbányászatban*

– *Benke István* bányamérnök, technikatörténész: *A telkibányai Abaúji Múzeumról készült rövidfilm bemutatása*

Végül pedig könyvbemutatóra került sor. A jubileumi nap alkalmából jelent meg ugyanis *Vastagh Gábor*: *Tanulmányok a kohászat magyarországi történetéből* című kötete, az Érc- és Ásványbányászati Múzeum Alapítvány kiadásában, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bányászattörténeti Múzeum közreműködésével.

Az előadásokat közös ebéd követte, ahol lehetőség nyílt kötetlen beszélgetésre, eszmecsere-re. A rendkívül jó hangulatú rendezvény reméljük minden résztvevő megalégedésére szolgált, és továbbra is híven szolgáltuk a bányászat és rokon tudományok szakembereinek tapasztalatcseréjét, a hagyományok ápolását.

Papp Andrea

Kállai Géza emlékezete

2007. október 27-én kegyeletes eseményre került sor a rudabányai telepi temetőben: végső nyugalomra helyezték *Kállai Géza*, a helyi vasércbánya egykori igazgatója földi maradványait. Halála után *Karcagon*, akkori lakóhelyén temették el, s most az OMBKE Rudabányai Helyi Szervezete kezdeményezésére, a család, az önkormányzat és más szervezetek összefogásával, anyagi támogatásával hamvai visszatértek oda, ahol 1918 és 1942 között életének legszebb, sikerekben és eredményekben gazdag korszakát töltötte. Sírja körül alusszák álmukat volt munkatársai, valamint a vasércbánya korábbi és későbbi vezetői.

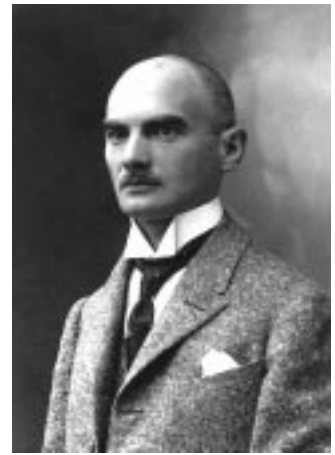

A *Kállai Géza* földi maradványait rejtő koporsót a rudabányai római katolikus templomban ravatalozták fel. A nagyszámú helybéli végtisztesség-tevő között ott volt *iff. Kállai Géza* és családja is Budapestről. A ravatal körül a szentmise alatt egyenruhás bányászok álltak díszőrséget. A szertartást *Kalóczkai Gábor* plébános végezte. *Kállai Géza* életét és munkásságát *Papp Andrea* történész-muzeológus (Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bányászattörténeti Múzeum, Rudabánya) méltatta, majd a végtisztességen megjelentek a templomból átkísérték a koporsót a közelben levő temetőbe, ahol a község által adományozott sírhelyen a rudabányai föld a Bányászhimnusz hangjaira magába fogadta a bányatelep hajdani első emberének hamvait.

Az OMBKE Rudabányai Helyi Szervezete, az önkormányzat és a bányászati múzeum az elmúlt években sokat fáradozott azért, hogy a 105 éven át (1880-1985) tartó nagyüzemi vasércbányászat kiemelkedő személyiségeinek emlékét méltó módon őrizze és ápolja. Helyrehozták és gondozták a temetőben levő sírjaikat, 2005-ben Rudabányán újratemették az addig Budapesten nyugvó egykori híres bányászorvost, *dr. Görgő Tibort*. *Kállai Géza* hamvainak hazahozataláért külön köszönet illeti az Érc- és Ásványbányászati Múzeum Alapítványt, s személy szerint annak elnökét, *Boza Istvánt*.

Kállai Géza a rudabányai vasércbánya igazgatójaként rendkívül aktív tagja volt az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületnek. Részt vett a különböző szintű vezetőségek munkájában, cikkeket írt, előadásokat tartott, rendezvényeket szervezett, és minden tőle telhető módon segítette az egyesület tevékenységét és a bányász hagyományok ápolását, továbbadását. Éppen ezért szomorú, hogy halála után nem esett róla emlékező szó a BKL hasábjain, aminek talán az volt az oka, hogy *Kállai Géza* időközben – akaratán kívül – kikerült a bányászok nagy családjából, és más területen kamatoztatta tudását, szakértelmét. Késői jóvátételként most, rudabányai újratemetése alkalmából pótoljuk ezt a mulasztást életútjának és szakmai munkásságának vázlatos bemutatásával.

Kállai Géza 1884. június 9-én született Budapesten. Középiskolai tanulmányait a Reáltanodában végezte. 1908-ban Selmecbányán szerzett bányamérnöki oklevelet, szakmai tevékenységét a tatabányai szénbányáknál kezdte. Munkája mellett folytatta tanulmányait, és közgazdasági mérnöki oklevelet szerzett.

Az I. világháborúban tüzérhadnagyként Przemyslben szolgált, majd az osztrák Alpokba vezényelték, ahol 900 méteres alagút kihajtásával bízták meg. A sikeresen végrehajtott feladatért *Ferenc József* renddel tüntették ki, és főhadnaggyá léptették elő.

1918 augusztusában a Borsodi Bányatársulat *Kállai Géza* okl. bányá- és közgazdasági mérnököt nevezte ki rudabányai vasércbányájának igazgatójának. A vezetői munkát 1920-ig *Hönsch Árpáddal* közösen végezték. *Kállai Géza* igen nagy lendülettel fogott az egyre nehezedő ellátási viszonyok leküzdéséhez és a világháború alatt tönkrement bányászat fejlesztéséhez. 1942. január 19-én történt felmentéséig éles előrelátással, páratlan szakértelemmel és visszazorgalommal irányította a rudabányai üzemet, egy olyan korszakban, amelyben az ország legnehezebb sorsfordulóit élte meg (a vesztes első világháború, a trianoni határok megvonása, az 1929-33-as nagy gazdasági világválság, majd a második világháború kirobbanása). Rendkívüli szociális érzékenységét mutatja, hogy a munkáltató és a munkások érdekeit mindig képes volt összeegyeztetni, sokszor a tulajdonos szándéka, akarata ellenére. *Kállai Géza* nemcsak a bányászat terén volt szaktekintély, társadalmi, közéleti és kulturális téren is nagy megbecsülésnek örvendett.

Az egyik első rudabányai intézkedéseként 1918. október 1-jétől 10 évre bérbe vette báró *Radvánszky Kálmántól* az Ormospusztától északra, a rudabányai völgyben fekvő 710 hold kiterjedésű úgynevezett kisormosi gazdaságot (szántóföld és rét, legelő). Célja az volt a bérlettel, hogy a rudabányai dolgozók élelemellátását függetlenítsé az akkoriban nagyon bizonytalan közellátástól. A felszerelés nélküli gazdaságot rendbehozatta, és a birtokon a mezőgazdasági művelés mellett állattenyésztéssel is foglalkoztak.

Ebben az időben került sor a külszíni vasércbánya rendezésére is. A művelés alatt álló területet négy részre osztották, mégpedig a már régebbi *Andrássy I.* és *II.* külfejtéshez az újonnan termelés alá vont *Andrássy III.* és *Vilmos* bányárszek csatlakoztak. Üzemvezetési szempontból az utóbbihoz tartoztak a Bruimann, a Splényi és a Deák bányarészek is. *Kállai Géza* a szállításnál alkalmazott benzin meghajtású mozdonyokat a benzinhiány miatt faszéngenerátorral működőkkel alakította át.

A bányatelep lakó- és középületeinek javítási és építési munkáihoz téglaprést szerzett be, kísérleti mészegetőt is létesített, tehát minden vonatkozásban önállóságra igyekezett rendelkezni.

1919. májusában Rudabányát megszállták a csehek, s a „kommunista érzelmű” munkásokat elfogták és Szendrőbe vitték. Az igazgató személyes felelősséget vállalt értük az ottani antant katonai parancsnokságnál, mire a dolgozókat szabadon engedték, és újra munkába állhattak.

*Kállai Géza*nak elévülhetetlen érdemei voltak egy tehetséges orvos, *dr. Görgő Tibor* meggyerésében és Rudabányán tör-

ténő alkalmazásában, akivel 1920. március 1-jén kötött szerződést a bányorvosi feladatok ellátására. Ezzel Rudabányán és környékén évtizedekig biztosította a magas színvonalú közegészségügyi ellátást. *Kállai Géza* minden szükséges eszközt és műszert beszerzett Budapestről, sőt még Bécsből is, így néhány év alatt korszerű bányazemzeti kórház jött létre, amelyben még komolyabb műtétek végzésére is lehetőség volt.

1921-ben az üzem termelése fél évig szünetelt, a bányatelepet az éhhaláltól csak a *Kállai Géza* előrelátásával bérletként működtetett gazdaság mentette meg. 1921-22-ben volt a háború utáni gazdasági válság legnehezebb időszaka. Az ózdi és a diósgyőri kohók termelése azonban időközben megindult, és lassan javult a közellátás is. Minden nehézség ellenére *Kállai Gézát* ekkor is a fejlesztési tervek foglalkoztatták. A kurityáni szénbánya által biztosított plusz jövedelemből megépült a szomszédos Ormospusztáig vivő szabványos vasútvonal, és lehetővé vált a rudabányai áramellátást biztosító kurityáni villamos erőmű bővítése is.

1928-ban megszűnt a Borsodi Bányatársulat, a vasércbányát a Rimamurányi-Salgótarjáni Rt. vette át, a vezető azonban továbbra is *Kállai Géza* maradt. Az 1929-33-as gazdasági válság éveit alig kivétel nélkül sok nehézséget kellett leküzdenie mind a bánya vezetésének, mind pedig a bányászcsaládoknak. A munkások mindvégig maguk mögött tudhatták az igazgató segítő kezét. A válságból a bánya és a telep embert próbáló erőfeszítések nyomán a harmincas évek közepére talpra állt.

Kállai Géza 1933-ban egy négylakásos faházból ideiglenes munkásfürdőt létesített, hogy a dolgozók rendszeres fürdése biztosítva legyen. A bányászokat érő gyakori kézsérülések miatt védőfelszerelések (pl. tenyér- és szemvédő) használatát rendelte el.

Kállai Géza bányagazgatósága alatt Rudabányán igen színvonalas és mozgalmas kulturális élet bontakozott ki, főként a tiszti kaszinó és az altiszti szoba működése folytán. Tagjai, de az egyszerű bányászok számára is hetente tartott ismeretterjesztő előadásokat, amelynek témáit elsősorban a világ különböző részein tett utazásai szolgáltatták (Európa országain kívül Észak-Amerikában, Indiában, Egyiptomban, sőt még a Szovjetunióban is járt). A saját maga készítette fényképeket írásvetítő segítségével mutatta be hallgatóságának. A bányászoknak színjátszó csoportja, népi- és szimfonikus zenekara volt, és egy több ezer kötetes könyvtár is rendelkezésükre állt. Ebben az időben a sport és szórakozás céljait egyaránt szolgáló teke- és teniszpálya is létesült, s még vívóklub is alakult.

Alakja, tevékenysége nem csak az idős bányászok emlékezetében él, hanem a későbbi nemzedékek is nap mint nap szembesülhetnek vele Rudabányán. Ő maga is élen járt az emlékezésben. Kezdeményezésére készült el közadakozásból a ma is álló két szobor: 1925-ben a rudabányai születésű *Gvadányi József* (1725-1801) író mellszobra és 1935-ben a bányász hősi emlékmű, amely az I. világháborúban elesett bányászoknak állít emléket. A szakmája iránti szeretet és elkötelezettség nyilvánult meg abban, amikor a vasércbányából előkerült régi tárgyak és ásványok gyűjtésébe kezdett. Az irodájában őrzött értékes kollekciónak lett a törzsanyaga az 1956-ban létesült rudabányai bányászati helytörténeti gyűjteménynek, a mai múzeum elődjének. Az igazgatósága idején épült számos lakóház és középület is őrzi *Kállai Géza* emlékét.

Szakíróként elsősorban a Bányászati és Kohászati Lapok hasábjain publikált, de más folyóiratokban is találkozhatunk írásaival. A BKL-ben 1910 és 1937 között tíz tanulmánya jelent meg. Ő maga élete fő tudományos művének *magyar-német és német-magyar bányászati szakszótárát* tekintette, amelynek anyagát évtizedeken keresztül szorgalmasan gyűjtötte, javította. Sajnos nyomtatásban nem jelenhetett meg, a féltve

őrzött kézirat pedig halála után eltűnt, hollétéről régóta nem tudunk. Reméljük, hogy csak lappang valahol, s egyszer még előkerül a téma iránt érdeklődők nagy örömeire.

Több évtizedes szakmai tevékenységéért, s különösen a rudabányai vasércbányászatnál elért eredményeiért számos kitüntetésben és elismerésben részesült, egyebek között megkapta a bányügyi főtanácsosi címet is.

1942 januárjában koholt vádak alapján (ellátási bűncselekménnyel gyanúsították) felmentették igazgatói tisztségéből. Az ezt követő vizsgálat során teljes mértékben beigazolódtott *Kállai Géza* ártatlansága, de a bányavezetői posztot már nem kaphatta vissza: a korabeli közhangulatnak engedve a Rima urai inkább nyugdíjazták (nyugellátását azonban 1945-ig nem vette fel, annak érdekében, hogy jogfolytonossága a bányaiparban megmaradjon). 1943-ban Rudabányáról felesége karcagi házába költözött, később Gyöngyösön bujdosott. A II. világháború után részt vett a károk helyreállításában: Csongrád megyében feladatul kapta a folyóba robbantott hidak újjáépítését, a gátak helyreállítását és az aknamentesítés irányítását. Később koncepciót perbe keverték, amelyben tisztázta magát. 1948. május 25-én hunyt el Debrecenben; a karcagi római katolikus temetőben temették el.

Rudabányán sohasem feledkeztek meg *Kállai Gézáról*, annak ellenére, hogy távozása után, s különösen az 1950-es években megpróbálták lejártni, tevékenységét és szakmai képességeit bagatellizálni. Ma már azonban senkinek sincs kétsége afelől, hogy személyében a település huszadik századi történetének legjelentősebb alakját tisztelhetjük. Cselekedetei, intézkedései és alkotásai máig hatóan formálták a hely szellemi és valószínűleg arculatát. Úgy véljük, hogy szeretett szakmájának sokoldalú és magas szintű műveléséért helye van a magyar bányászat jelesei között is.

A még élő egykori munkásai (akik 10 éves igazgatósági jubileuma alkalmából aranyhímzéses felirattal ellátott nemzeti színű szalaggal köszöntötték, ami mindennél többet mond az egyszerű bányászokhoz való viszonyáról) és az őt nem ismerő kései tisztelői ezentúl példamutató igazgatói működésének színhelyén, Rudabányán róhatják le kegyeletüket *Kállai Géza* emléke előtt. Halála után hat évtizeddel is nagy elégtétel ez számára.

Papp Andrea – Hadobás Sándor

Jubileumi bányagépész konferencia

Negyvenedik alkalommal gyűltek össze a szakmát szerető és művelő szakemberek tapasztalataik átadására Balatongyörökön, az Aranyhíd Panoráma Hotelben.

Az időjárás kicsit szomorkás volt, de a jó hangulatot ez nem befolyásolta. A hotel megszokott kényelme emelte a találkozó fényét, és kellemes keretbe foglalta a szakmai tapasztalatcserét.

Az első konferenciát 40 évvel ezelőtt Harkányban (1968) rendezték. Célja az volt, hogy a bányavállalatok gépész és villamos szakemberei megismerhessék egymás tevékenységét, gondjait, sikereit. A tapasztalatok átadásával elősegítsék egymás munkáját, mind a termelés, mind a munkavédelem és a munkabiztonság területén.

A bányászat szerkezete átalakult az idők során, de a konferenciákat azóta is minden évben megrendezték: Pécssett (1969), Balatonfüreden (1970-1989), Siófokon (1990-2000), Pécssett (2000), Balatongyörökön (2001-től). A résztvevők száma nem csökkent, alkalmanként 130-160 fő közötti volt. A hallgatóság soraiban megtalálhatók a mérnök társadalom más szakmáinak képviselői is.

A változó körülmények okozták, hogy míg kezdetben a nagyvállalatok finanszírozták a rendezvényt, 1993 óta lelkes alapítványi és csatlakozó tagok (vállalkozások és magánszemélyek) tartják életben a konferencia-sorozatot.

A résztvevők ma már nemcsak a szén- és uránbányászat, hanem a bauxit-, a kő-kavics bányászat, az ásványbányászat, az energiatermelés, valamint a gépipar, a villamos ipar és a szakmai oktatás területén tevékenykednek.

A konferencia nemzetköziségét jelezte, hogy vendégei között – immár nem először – cseh, lengyel, német, román, szerb és szlovák szakemberek is voltak.

Havelda Tamás előadása

A két nap során először a házigazda Vértesi Erőmű Zrt. belátható jövőjét ismertette *dr. Havelda Tamás* bányászati igazgató. Majd a 40 év felidézését hallhattuk a legavatottabbak: *Kovács László* nyugalmazott főosztályvezető, *Dubnicz László* nyugalmazott ügyvezető igazgató, *Ács József* kuratóriumi elnök előadásában.

Ezután díszvendégeink emlékeztek néhány szóban az elmúlt időszak konferenciáira. Köztiszteletben álló, koruk miatt rég nem látott kollégákat hallgathattunk újra (*Barabás Mihály, Bánik Jenő, Bogdán Kálmán, Csabay Ákos, Cseh Béla, dr. Esztó Péter, dr. Bóhm József, Dudás István, Farkas Gyula, Gebhardt Ferenc, Göndör Béla, Juhász András, Karsai József, Kóródi Sándor, Machata Béla, Mátyó Mihály, Mátrai Árpád, Schreck István, Szabics János, Vás László* személyében).

Kiváló ebéd után a szakmai előadások sora kezdődött, mely pénteken is folytatódott. Információkat szerezhettünk a fúrókocsi használati tapasztalatairól, a bányaláncok elakadási jellemzőiről, Szerbia olajiparáról és villamos energia iparáról éppúgy, mint a Basalt Középkő Kft. bányáinak gépláncairól, a

Hallgatóság

Hell-Bláthy díjak átadása

mechanikai szűrés szerepéről a gáziparban, a villamos hálózatokat védő szoftverről, mely a Petrozsényi Egyetemen készült, vagy a külfejtéseken használt kotrógépek üzemének véletlenszerű jelenségeiről, merítékeinek optimalizálásáról. De megismerkedhettünk egy nagyteljesítményű gumiheder elszakadásának okaival és a Paksi Atomerőmű 2. blokkjában a sérült üzemanyag eltávolításának berendezéseivel és technológiájával is.

Este alapítványi közgyűlés, majd baráti találkozó zárta a napot. Itt került sor a 2007. évi Hell-Bláthy díjazottak kitüntetésére is (*dr. Havelda Tamás, Bánik Jenő, Ács József, Hársy István, Mátyó Mihály, Mátrai Árpád* kapta). A beszélgetés, adomázás és a jókedvű nótázás hajnalig tartott.

A zárzóban *dr. Vőneky György* megerősítette a résztvevők azon szándékát, hogy a konferenciák sorát folytatva ünnepeljük majd együttműködésünk 50. évfordulóját is.

Livo László

30 éves a Bányászati, Ergonómiai és Bányaegészségügyi Bizottság

A Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Orvosi Tudományok Osztálya és Földtudományok Osztálya közös bizottsága 2007. október 25-én Pécsen tudományos ülést tartott a *Bányászati Ergonómiai és Bányaegészségügyi Osztályközi Bizottság* létrehozásának 30. évfordulója alkalmából.

Az ülésen megjelentek az MTA, a Pécsi Akadémiai Bizottság, a Magyar Bányászati Szövetség, a Bányá- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezete, a Miskolci Egyetem képviselői, valamint a bizottság és albizottságainak volt és jelenlegi tagjai, a bizottság tevékenységét támogató szervezetek képviselői – összesen 70 fő.

A tudományos ülést üdvözölte *Tigyi József* akadémikus, a Pécsi Akadémiai Bizottság tiszteletbeli elnöke, *Ádám József* akadémikus, az MTA Földtudományok Osztály elnöke, *Rabi Ferenc*, a Bányá- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezetének elnöke és *Havelda Tamás*, a Magyar Bányászati Szövetség alelnöke.

A bizottság elnökeként végzett tevékenységéért *Ungváry György* professzor MTA Emlékérem, a 30 éves bizottsági munkáért *Kovács Sándor* professor és *Szalai László* ny. egyetemi docens, a bizottság alelnökei a Magyar Bányászatért Emlékérem elismerésben részesültek.

A konferencián kiemelt hangsúlyt kapott, hogy a bizottság létrehozását a mecseki bányászatban dolgozók egészségi problémái alapozták meg, és a tevékenysége fokozatosan terjed ki a szilárd ásványbányászat, valamint az olaj- és a földgáz-bányászat szakterületeire.

Az elvégzett kutatások, valamint a bányászok megbetegedéseinek információi alapján a bizottság kezdeményezte a bányász-szolgálati időnek az uránbányászatban 3000 műszakban, a feketeszen-bányászatban 4000 műszakban (föld alatti foglalkoztatás) való korlátozását (közismerten a „bányásznyugdíj”), amely később a barnaszén-, bauxit- és ércbányászat területein 5000 műszakban vált általánossá.

Az uránbányák bezárására vonatkozó kormányhatározat megjelenését követően a bizottság kezdeményezte az uránbányászok egészségi állapotának vizsgálatát, amely a hazai gyakorlatban példa nélküli volt. A vizsgálatok több száz esetben kártalanítandó foglalkozási megbetegedést tártak fel, és megvalósult a volt uránbányászokról való gondoskodás, amely hozzájárult a pozitív tünetekkel rendelkezők életesélyeinek növeléséhez. Ezen intézkedéseket a bányászok kedvezően fogadták.

Szintén bizottság koordinációjával valósult meg a bányamunka összetett terhelő hatásainak műszeres megismerése, amelynek érdekében nemzetközi összehasonlításban is példa nélküli bányabeli élettani méréseket és laboratóriumi ergometriai vizsgálatokat végeztek el. A vizsgálatok eredményei felhasználhatók a foglalkozás-egészségügy, valamint a bányá-

A konferencia résztvevői

szati műszaki fejlesztés, a munkabiztonság és a munkaszervezés területein is. A kutatások tapasztalatai a bányászatot kivül más veszélyes tevékenységet végzők esetében (pl. közlekedés, magasépítés, vegyipar, energiaipar) is alkalmazhatók.

A kiemeltek túlmenően számos egyéb kutatás és kezdeményezés is kapcsolódik a bizottság három évtizedes tevékenységéhez.

Az ülésen 10 előadás hangzott el az alábbi sorrendben:

- *Kapolyi László*: A bányászati technológiák fejlődése és az egészségügy kölcsönhatásai
- *Kovács Sándor*: A bizottság tevékenysége, rendezvényei, a kutatások bázisintézménye, a POTE
- *Izsó István*: Fejezetek a bányaelegségügy és a bányatárs-pénztárak történetéből
- *Szöts Tibor*: A bányászati balesetek alakulása az 1977-2006 közötti években
- *Ungváry György*: A bányászati foglalkozási betegségek elleni küzdelem, az Országos Munkaegészségügyi Intézet kutatásai
- *Galgóczi Ernő*: Az uránbányászok egészségi állapotának követéses vizsgálata
- *Galgóczy Gábor*: Az uránbányászok specifikus szakvizsgálatai az OMFI-ban
- *Bognár Gabriella*: Citogenetikai jelzések uránbányász csoportokban
- *Varga József*: Fiziológiai vizsgálatok, fizioergonómia

– *ifj. Ósz Árpád*: A biztonságos munkahely/egészséges munkavállaló szemlélet megalapozása a MOL Nyrt.-ben

A bizottság 30 éves tevékenysége tükrözi a különböző szakmájúak (orvosok, műszakiak), az eltérő területeken dolgozók (kutatás, szolgáltatás, termelés), a felügyeleti szervek, hatóságok, érdekképviselőket ellátók „közös asztalhoz” ültetését, a bányászok egészségvédelme érdekében megmutató összefogást.

A bizottság munkamódszere előremutató, a tudományos élet és a gyakorlat komplex problémáinak megoldása terén egyaránt követésre méltó, példaértékű lehet.

Dr. Varga József, a bizottság titkára

Bányászsirok újraszentelése

1950. december 30-án volt a tatabányai szénbányászat leg súlyosabb bányaszerencsétlensége. A XII. aknában, az éjszakai műszak elején katasztrofális sújtólég- és szénporrobbanás történt, amely 81 halálos áldozatot követelt. Közülük 28-an az Új-bánhidai temetőben nyugszanak, közös sírkertben. Az idő vasfoga nem kímélte a sírokat és már nem voltak méltó nyughelyei a munkájuk, hivatásuk becsületos teljesítése során meghalt bányászoknak, akik akkor hazánk újjáépítésében meghatározó rész vállaltak és végeztek.

A Tatabányai Bányász Hagyományokért Alapítvány Tatabánya ötven éves évfordulóján emelte a Bányász Kegyeleti Emlékművet, most a hatvan éves város megemlékezéseihez kapcsolódva végeztette el ezt a szerény felújítást. Az újraszentelésre 2007. október 24-én került sor. A megemlékezésen a hozzátartozók, az ismerősök, a bánhidai polgárok és a város bányásztársadalma jelentős számban vett részt.

Az egyenruhás bányászok az „Imhol a föld alá megyünk” című bányászdalt énekelve vonultak a sírokhoz. Az itt nyugvó bányászok neveit tartalmazó táblára elhelyezték a megemlékezés koszorúját.

A kis sírkertet *Nagy László* bánhidai plébános áldotta meg, és közös imával emlékeztek az elhunytakra. A plébános úr december 30-án évtizedek óta szentmisét mond az itt nyugvó bányászokért, az utóbbi években a bányásztársadalom testületi részvételével.

A kis megemlékezés a Bányászhimnusz eléneklésével zárult, majd az egyenruhás bányászok lassú menetben elvonultak a sírok előtt.

Dr. Csiszár István

Gyászjelentés

Jankovics István okl. bányamérnök életének 72. évében, 2007. február 13-án Pécsen elhunyt.

Cziczlavicz Lajos okl. bányatechnikus 87 éves korában, 2007. október 2-án, Rudabányán elhunyt.

Stefán Béla okl. bányamérnök 2007. október 10-én, életének 85. évében, Budapesten elhunyt.

Reizer József gépipari technikus életének 90. évében, 2007. október 28-án, Tokodon elhunyt.

Dr. Fazekas János, okl. bányagépészmérnök, okl. mérnök-közgazdász, az OMBKE exelnöke, tiszteleti tagja életének 63. évében, 2007. december 29-én, Budapesten elhunyt.

(*Tagtársaink életútjáról későbbi lapszámunkban fogunk megemlékezni.*)

Benedek Dénes (1914–2007)

„2007. október 15-én Tatabányán elhunyt *Benedek Dénes* okl. bányamérnök. Temetésén *dr. Bohus Géza* az alábbi szavakkal búcsúzott:

„Megrendüléssel és mély főhajtással állunk ravatalod előtt, egykori munkatársaid, a hazai robbantástechnika művelői és egy jóval nagyobb közösség, a bányászok képviselői. Köszönjük, hogy komoly munkával töltött életed jól kamatoztattad a hazai bányászat és robbantástechnika fejlődése érdekében. Munkád eredményei mind a tatabányai szénbányászat, mind a kőbányászat, mind a robbantástechnika terén jelentősek, számunkra, volt munkatársaid és tanítványaid számára példaértékűek voltak.

Pontosságod, lényegre törő, következetes kutatómunkád azokat a – ma újra megcsodált – Leonardo da Vinci által kifejtett elveket juttatja eszembe, amelyek így szóltak egykoron: „Az az igazi tudás, melyet a kísérlet eresz be az érzékszervek kapuján, s amely a kutatót nem álmokkal eteti, hanem igaz és érzékelhető alapokból indulva, lépésről lépésre helyes következtetésekkel halad a célig.” Jól tudtad, hogy a kísérletezés alapja a jól megfogalmazott kérdés. S Te nem győztél kérdezni, hiszen az érzékelhető alapoktól kiindulva mindig jól láttad a célt.

Nem tanulság nélküli számunkra, egy vasdiplomás bányamérnök balekjai számára,

életutad sem:

1938 nyarán szereztél bányamérnöki oklevelet *Sopronban* és ezt követően a *Magyar Általános Kőszénbányák tatabányai igazgatóságán* többek között a ma már bányamúzeumként ismert XV. akna mélyítésénél dolgoztál tervezőként és bányamérőként, 1945-ben pedig Oroszlányban üzemvezetőként.

1946-ban a MÁK-hoz tartozó mészkőbánya és márgabánya üzemvezetőjének neveztek ki, és így – az iparág átszervezése révén – 1951-ben szervezetileg is a cementiparhoz kerültél. Együttal megbíztak az iparág kőbányászati szakértői teendőinek ellátásával.

1961-ben visszakerültél a *Tatabányai Szénbányákhoz*, ahol elsősorban robbantástechnikai fejlesztési feladatokkal foglalkoztál, miközben elláttad a tröszt robbantásvezetői feladatokat is.

A kőbányákban nélkülözhetetlen robbantástechnikai múlt és a Tatabányai Szénbányáknál is bizonyított szakmai elkötelezettséged tudatában kért fel a *Bányászati Kutató Intézet* 1967-ben a tatabányai telephely – a sokak által csak „Kóta-cég”-ként ismert kutatórészleg – vezetésére. 1975-ig, nyugdíjazásodig itt dolgoztál, de nyugdíjasként ugyancsak itt, majd 1984-től a *Bányászati Technológiai Társulásnál* dolgoztál szakértőként, még 70 éves korod felett is, egészen a Társulás megszűnéséig.

A legalább 50 éves szakmai munkád a robbantástechnikában látványos eredményeket hozott. A kőbányászat akkori legfőbb tanácsadójaként, főmérnökeként számos bányában vezetted be a nagyfűrólyukas robbantástechnológiát, a töltetek milliszekundumos időzítését, és új, az eddigieknél megbízhatóbb töltetszámítási módszeredet. De nem feledkezhetünk meg arról a felelősségteljes megbízatásodról sem, amikor az új váci cementgyár kőbányájának tervezését és kivitelezését irányítottad.

A Bányászati Kutató Intézetben a bányászati robbantástechnikai kutatások mellett egyre nagyobb figyelmet szenteltél az épületrobbantások töltetméretezésére, majd a mezőgazdaságot segítő meliorációs robbantásokra.

Nemzetközi érdeklődést váltott ki a kőzet válólapjainak bemérésére alkalmas fényképes dokumentációs rendszer kidolgozása, mely megalapozta a külfejtések termelő frontjainak optimális, veszélytelen irányba állítását.

A robbantások során készített szeizmogramok elemzése lehetővé tette az energiaátadás leghatékonyabb pillanatainak meghatározását, ezáltal a kőzetenkénti optimális késleltetés megválasztását.

Szakmai eredményeiről rendszeresen beszámoltál szaklapokban, hazai és külföldi konferenciákon. A több mint 30 szacikken kívül ki kell emelni a „Kőbányászati kézikönyv”, a „Cementipari kézikönyv”, „A robbantómester” és a „Robbantómesterek kézikönyve” c. szakkönyvek társszerzőségét, az „Ipari robbantástechnika” lektori munkáját és a bányatechnikusoknak írt „Bányaműveléstan-I.” c. tankönyvet, valamint a „Robbantástechnikai terminológia” megszületéséhez nyújtott aktív támogatásodat.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületnek, továbbá a négy éve alakult Magyar Robbantástechnikai Egyesületnek életed végéig érdeklődő, aktív tagja voltál.

Szakmai munkád megbecsüléseként számos kitüntetésben részesültél, melyek felsorolása helyett csupán azt emelem ki, hogy Alma Matered, a Soproni Egyetem jogutódja, a Miskolci Egyetem előbb arany-, majd gyémánt-, végül 2003 szeptemberében vasdiplomával tüntetett ki.

Kedves Dénes Bácsi! E korántsem teljes ismertetőből is meggyőződhattünk, hogy teljes életet éltél és szép, értékes munkákat hagytál magad után.

Mi, volt munkatársaid, barátaid, a bányászat és a robbantástechnika képviselői azért jöttünk el ravatalodhoz, hogy a tiszteletadáson és a hátrahagyott hozzátartozóidnak kifejezett mély részvétünk kinyilvánításán túl a magyar bányásztársadalom nevében utolsó Jó szerencsét! mondjunk Neked, és megköszönjük fáradhatatlan munkásságodat, a Tőled tanultakat.

Kedves Dénes Bácsi! Nyugodj békében!”

Dr. Bohus Géza

Magyar Béla (1945–2006)

Valamennyien megdöbbenve fogadtuk a szomorú hírt *Magyar Béla* váratlan haláláról, melyet 2006. október 21-én egyik pillanatról a másikra, egy alattomos gyomorvérzés okozott.

Magyar Béla

Magyar Béla 1945. január 15-én a Győr-Sopron megyei Győrszemerén született. Kiskorától kezdve a Sorokpolányban élő anyai nagyszülei nevelték. Itt kezdte el az általános iskolát, melyet aztán Szombathelyen fejezett be.

Az általános iskola után a szombathelyi Katinka Sándor Gépipari Technikumban folytatta tanulmányait. A technikum befejezésével 1963-ban mezőgazdasági gépgyártó technikus oklevelet szerzett. Már középiskolás éve alatt tagja lett a helyi MHSZ repülőklubnak, s ettől indítva a Kilián György Repülőtisztai Iskolára jelentkezett.

1963 őszén ide vonult be, és repülőgépvezető növendékként folytatta tanulmányait. Tagja volt annak a bővebb űrhajósjelölt csapatnak, amelyből végül *Farkas Bertalan* jutott ki az űrbe. Egészségi problémák miatt azonban félbe kellett hagynia a tanulmányait, ezért katonai szolgálati ideje hátralévő részét sorkatonaként szolgálta le. A repülés iránti szeretete azonban élete végéig megmaradt. Az oroszországi repülőklub tagjaként vitorlázó repülővel nagyon sokszor felemelkedett.

A katonaság után 1965 őszén az Oroszlányi Szénbányák XXI. aknáján kezdett dolgozni föld alatti lakatosként. Egy év múlva az Oroszlányi Hőerőműben gépészként, majd főgépészként alkalmazták. 1970. novemberétől a Tatabányai Szénbányák Vállalat dolgozója volt, ahol a kazán- és tüzeléstechnikai ágazatnál különböző feladatokat látott el: végzett tervezői munkát, volt nevelésvezető, majd üzembehelyező.

Felsőfokú tanulmányait 1974-ben kezdte el a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karán, majd a Bánki Donát Gépipari Műszaki Főiskolán folytatta, mindkettőt munka mellett levelező tagozaton. Tanulmányait 1981-ben általános gépész üzemmérnökként fejezte be.

1982. júniustól újból az Oroszlányi Szénbányák dolgozója volt. A gépészeti osztályon energetikusként a vállalat energiagazdálkodásával foglalkozott. Munkája motiválta, hogy 1984-ben elvégezze a felsőfokú energetikus-képző tanfolyamot is. Vállalati átszervezések folytán munkahelye, ill. munkahelyének elnevezése többször változott, ám Ő állandó maradt. Szorgalmasan, lelkiismeretesen végezte az energiagazdálkodással járó olykor hálátlan feladatokat is, egészen 2005-ben történő nyugdíjba vonulásáig.

Egyesületünknek 1985 óta tagja. A helyi szervezet szinte valamennyi összejövételén jelen volt, különösen kedvelte a tanulmányi kirándulásokat, szakestélyeket, melyeknek nemcsak résztvevője, hanem gyakran egyik szervezője is volt.

Hamvait Szombathelyen, a családjá sírhelyén helyezték el 2006. november 17-én szűk családi körben. Munkatársai, barátai ezúttal búcsúznak és mondanak utolsó Jó szerencsét!

Győrfi Géza

Szemmelveisz Alajos (1931–2007)

Rövid ideig tartó betegségben 2007. július 16-án Sopronban elhunyt Szemmelveisz Alajos aranyokleveles bányamérnök. Zircen született 1931. július 15-én. Gimnáziumi tanulmányait Székesfehérváron, majd Veszprémben végezte. Iskolai szünetekben – a család nehéz anyagi körülményei miatt – dolgozni kényszerült. 1950-ben iratkozott be a Nehézipari Műszaki Egyetem bányamérnöki karára. Demonstrátor lett a bányaműveléstani tanszéken, majd oklevelének megszerzése után ugyanitt helyezkedett el mint tanársegéd.

1955 augusztusában került a *Középdunántúli Szénbányászati Tröszt* Dudari Bányászati Üzeméhez, ahol 1956-ig mérnökségvezető, 1956 és 1958 között fő-körletvezető, ezután aknavezető bányamester volt. 1960-tól a Tröszt veszprémi központjának műszaki fejlesztési csoportjában főelőadói beosztásban a korszerű fejtésbiztosítási témákkal, a gépi jövesztés és rakodás, a szállítás, a robbantási tevékenység fejlesztésével foglalkozott.

1965 szeptemberétől a KDT Padragi Bánya Hunyadi, majd Táncsics aknájának volt aknavezető bányamestere 1977 közepéig. Ebben az időszakban több korszerűsítést hajtottak végre: Dobson, később Gullick berendezésekkel bevezették az önjáró biztosítást, áttértek a széngyalus és maróhengeres gépi jövesztésre, használatba vették a HK SS acéltámokat, bevezették a diszpécser rendszert. Szemmelveisz Alajos tagja volt a bányamentő csapatnak is, munkájuk során több fejtési tűzzel és vízbetöréssel meg kellett küzdeniük.

1977-ben a *Tatabányai Szénbányákhoz* került, ahol az eocén program keretén belül a nagygyézházi bányaeépítés tervező létesítményi főmérnökévé nevezték ki. 1978-tól nyugdíjazásáig a Magyar Szénbányászati Tröszt Szervezési és Koordinációs Főosztályán műszaki-gazdasági tanácsadóként, majd a Közgazdasági Főosztályon bér- és munkaerő-gazdálkodási osztályvezetőként dolgozott. 1989 óta a soproni Donáció Tsz. Miocén kőbányájának felelős műszaki vezetője.

Temetése 2007. július 26-án volt a soproni Szent Mihály temetőben. A nagyszámú gyászoló előtt *Kerekes Árpád* búcsúzott a család, a barátok, a pályatársak nevében és mondott utolsó „Jó szerencsét!”.

Kerekes Árpád

Szilas László (1941–2007)

2007. november 15-én Pécsen hosszúságos betegség után elhunyt barátunk, kollégánk, munkatársunk, Szilas László okl. bányamérnök, a Mecseki Bányavagyon-hasznosító Rt. nyugalmazott vezérigazgatója.

Szilas László 1941. június 4-én született Dorogon, de pár év múlva édesapját a Pécsi Szénbányákhoz helyezték, így itt, István aknán töltötte gyermekkorát. A bányatelepi miliő és édesapja hivatása mély hatással volt értékrendjére, s pályaválasztását is alapvetően befolyásolta; a bányaiipari technikumot, majd a Nehézipari Műszaki Egyetemet választotta továbbtanulása helyéül.

Okleveles bányamérnökként abban az üzemben – István aknán – kezdett dolgozni, melynek korábban Édesapja volt a vezetője. A kezdeti években a közvetlen termelés-irányítás területén dolgozott, vezetői azonban hamarosan felismerték rátermettségét, felkészültségét, s előbb körletvezető-helyettesi, majd körletvezetői, később bányamesteri megbízást kapott.

1975-ben megalakult a Külfejtési Üzem, melynek főmérnöki posztjára – az addigra már kiforrott vezetővé vált – Szilas Lászlót jelölték. Itt részt vett az új üzem megszervezésében, a technológiai folyamatok korszerűsítésében, a kitermelés és szállítás gépesítésében. Közel tíz sikeres és tapasztalatokban bővelkedő esztendő telt az üzemből, majd felső döntésre ismét visszakerült István aknára, ahol előbb mint aknavezető, majd főmérnök dolgozott.

1986-ban Vasasra helyezték üzemvezetőnek, de fél év múlva már a vállalati központban dolgozott mint a termelési osztály vezetője, 1988-tól mint termelési főmérnök. Nem volt könnyű dolga, hiszen ekkor már jelentkeztek azok a problémák – létszám gondok, gazdálkodási nehézségek – melyek néhány év múlva a mecseki bányászatkodás kényes befőzését eredményezték.

Amikor 1991-ben kezdetét vette a Mecseki Szénbányák felszámolása, Ő lett a vállalat műszaki igazgatóhelyettese. Higgadsága, átgondolt racionalizmusa megnyugtatóan hatott a felzaklatott, jövőjüket féltő dolgozókra. 1994-ben a felszámolást követően megalakult a Mecseki Bányavagyon-hasznosító Rt., melynek ugyancsak Ő lett a műszaki igazgatója. Itt mint bányamérnök afelett őrködött, hogy a vagyon legjobb hozamú hasznosítása mellett a bánya

bezárása a szakma szabályai és a környezet védelmének szempontjai szerint történjék. 2002-től a végelszámolás kezdetéig Ő töltötte be a vezérigazgató tisztségét. Ez idő alatt törekvéseinek fő irányát a kidolgozott projektek lezárása, az üzletreszek értékesítése és a megmaradt vagyon-állomány önkormányzatok részére történő korrekt átadása mellett a még meglévő létszám jövőjének biztosítása és végleges rendezése képezte.

Szilas László a mecseki bányászatban eltöltött közel 43 év alatt számtalan helyen és beosztásban, százakkal együttműködve, ezrek érdekében, szakmailag és emberileg egyaránt hiteles munkát végzett. Hú maradt az Alma Mater szelleméhez, az ott tanultakat felhasználva szakmai szabályt és elvet tudatosan sohasem sértett. Gondolkodásmódját gyakorlatias és racionális észjárása határozta meg. Véleménye mindig átgondolt és megalapozott volt, utasításai precízek, határozottak, rövidek és világosak. Példát adott fegyelemről, kitartásról, következetességről, szakmai hűségről, szolidaritásról és humanizmusról egyaránt.

Munkáját vállalati elismerések mellett miniszteri kitüntetések fémjelzik: Kiváló Munkáért kitüntetések, Bányász Szolgálati Oklevelek és Érdemérmek, Kiváló Bányász kitüntetések és a Szt. Borbála Emlékérem.

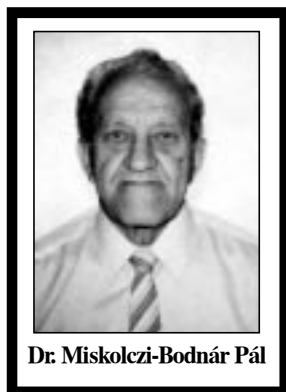
Féltve szerette családját, ragaszkodott barátaihoz, szerette a természetet, a szőlőben vagy a nyaralóban végzett munkát, élvezte és szerette a vidám társaságot, a szép nótákat – egyszóval szerette az életet. Élete tartalmas volt, hisz családja megértő támogatása mellett azzal foglalkozhatott, amit szeretett – a hivatásával! Tevékenysége összefonódott, szinte eggyé vált a Mecseki Szénbányák és utódszervezetei végső fél évszázadának történetével, melynek nemcsak részese, de elkötelezett alakítója is lehetett.

Sírnál a család, a kollégák és munkatársak, az évfolyamtársak, a barátok és tisztelők nevében, valamint a gazdasági és társadalmi szervezetek képviselőiben *Lafferton Győző* okl. bányamérnök köszönt el Tőle s kívánt utolsó Jó szerencsét.

Lafferton

Dr. Miskolczy-Bodnár Pál (1921–2007)

2007. szeptember 16-án elhunyt *dr. Miskolczy-Bodnár Pál* nyugdíjas jogtanácsos, a Borsodi Szénbányák jogi osztályának egykori vezetője. Elemi iskoláit szülővárosában, Szikszón végezte, gimnáziumba Miskolcon járt, és jogi tanulmányait a Miskolci Evangélikus Jogakadémia hallgatójaként kezdte meg. Pécsen tette le államtudományi szigorlatait, majd 1943-ban avatták az államtudományok doktorává. Egyetemi tanulmányai mellett a *Magyar Államvasutak* alkalmazásában állt Kassán, Szikszón és a Szilágy megyei Haraklányban. Előbb távirásként dolgozott, majd a MÁV tisztképző tanfolyam elvégzése után forgalmi tiszt beosztásba került. 1943-ban bevonult a 4. hegyvidéki zászlóaljhoz Aknaszlatinára. 1944-ben távbeszélő csapattiszt iskolát végzett Besztercén, majd a MÁV kérésére leszerelték, hogy forgalmi szolgálatot teljesítsen Felsőzsolcán, majd Miskolcon. 1946-ban B-listára került, vélhetően családjának meggyőződéses vallásossága miatt.

Munkaviszonyának felmondását követően letette jogi szigorlatait és megkapta jogi diplomáját. Ekkor 25 éves volt. Ezután ügyvédbojtár volt Szikszón, majd a *Miskolci Magasépítő Vállalatnál* jogi előadó. Tekintettel a jogász hivatás alacsony megbecsültségére, kőműves átképző tanfolyamot végzett és segédlevelet kapott. Irányította a miskolci körfűtőház újjáépítési munkáit. E, a mai napig is álló épületet később is büszkén emlegette. 1950 decemberében a Sajóbáonyi Vegyiüzem építéséhez helyezték át. Az itteni *Magasépítő Vállalatnál* jogi beosztásba kerül, majd 1951-ben kinevezik a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Gazdasági Döntőbizottság vezetőjének.

1956. április 1-jétől a *Borsodi Szénbányászati Tröszt* jogi osztályának vezetője volt, mely beosztásban 1981. évi nyugdíjazásáig tevékenykedett.

A vállalati jogtanácsosok teendőin túl nagy gondot fordított arra, hogy a balesetekben megrokkant bányászok automatikusan hozzájussanak járadékuk oly mértékű emeléséhez, amit egészséges társaik elértek. Az esetlegesen felmerült vitákat igyekezett peren kívül intézni. A tárgyalóteremben felkészült, pontos, korrekt és emberséges volt. Nagy figyelemmel foglalkozott a felmerült bányakárokkal, azok megelőzésével, a károk helyreállításával. Kiemelten foglalkozott a környezetvédelem, a külszíni rehabilitáció valamint az ásványvagyongazdálkodás kérdéseivel is. E témákban Ostravában nemzetközi konferencián is ismertette tapasztalatait. A Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán éveken keresztül a Bányajog c. tantárgy előadója volt.

Nyugdíjasként sem szakadt el a bányászok nagy családjától. Tagja volt az OMBKE Borsodi Helyi Szervezete Nyugdíjas Baráti Társaságának, rendszeresen részt vett rendezvényeinken, találkozóinkon.

Búcsúztatásán a kollégák dísz-sorfala mellett felhangzott a Bányászhimnusz, sírján bányászlámpa világít. Kedves Pali Bácsi, Isten Veled! Utolsó Jó szerencsét!

Lóránt Miklós

PSP típusú törő- és osztályozó berendezések kizárólagos magyarországi márkaképviselete, valamint különböző márkájú használt törő- és osztályozó berendezések és alkatrészeik értékesítése

Kopóalkatrészek és egyéb kiegészítők széles választéka az alábbi törőgépekhez

HP (Nordberg), OMNICON, EXTEC, FINLAY, FINTEC
GOODWIN BARSBY, HAZEMAG, HMM, HARTL, KDS
KEMCO, KLEEMAN, KUE KEN, LOCOMO
PARKER, PEGSON, SYMONS
SVEDALA - HYDROCON

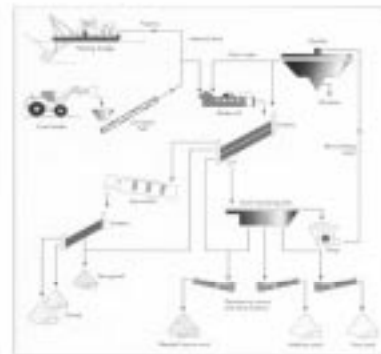
Kawasaki
Let the good times roll.

Homlokrakodók kizárólagos magyarországi márkaképviselete

**ÉV VÉGI HOMLOKRAKODÓ AKCIÓ!!!
AJÁNDÉK KAWASAKI QUAD!!!**

Kő- és kavicsbányászati technológiák tervezése, kivitelezése, meglévő technológiák átalakítása, valamint üzemeltetési szaktanácsadás

BAU - Screen Kft.

1115 Budapest, Kelenföldi út 2.

Tel. 06 - (1) - 463 - 0735 / Fax: 06 - (1) - 463 - 0735

PSP és bányászati technológiák: 0620 - 3539997 / 0620 - 4245970

Kopóalkatrész kereskedelem: 0620 - 4246000

Kawasaki földmunkagép: 0620 - 4996089

E-mail: info@bau-screen.hu

Web: www.bau-screen.hu

A 140. évfolyam (2007) tartalomjegyzéke

A 140. évfolyam (2007) tartalomjegyzéke.....	6/85	Bauxitbányászat a Gerecse térségében, Bicske környékén (ifj. <i>Novák Sándor</i>).....	6/29
BÁNYÁSZ-NAPI MEGEMLEKEZÉSEK		Bauxit – Bánya – Víz (dr. <i>Böcker Tivadár</i>).....	6/43
Az 57. Bányásznapi központi ünnepe.....	6/58	Bauxitkutatás Albániában 1958-1960 (<i>Vízy Béla</i>)	6/53
Bányásznapi ünnepek Tatabányán.....	6/59	Bauxitkutatás Ghánában (dr. <i>Szabó Elemér</i>).....	6/47
Bányásznapi Visontán, Bükkábrányban, Gyöngyösön.....	6/60	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumi Igazgatóság Abaúji Múzeuma	1/14
Bányásznapi Ajka körzetében.....	6/61	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bányászattörténeti Múzeum (Rudabánya)	1/16
Bányásznapi ünnepek a mecseki medencében.....	6/62	Egy technológia születése (Szívó üzemű úszó-kotró hajó) (<i>Baranyainé Buzás Ilona – Jancsák Csaba</i>).....	3/36
Bányász- és Villamos-napi ünnepek Oroszlányban	6/63	Emlékeim egy régi OMBKE ülésről (dr. <i>Szalai László</i>)	4/43
Bányásznapi rendezvények Nógrádban.....	6/64	Emlékezünk Bittsánszky Edére születése 175. évfordulóján (<i>Réthy Károly</i>).....	4/42
A kavicsbányász is bányász!.....	6/64	Energiaigények, az energiahordozók várható arányai a XXI. században (dr. <i>Kovács Ferenc</i>)	2/13
Emlékműavatás Felsőnyárádon	6/64	Egyéb kohászati történeti gyűjtemények.....	1/44
BORBÁLA-NAPI MEGEMLEKEZÉSEK 2006		Földtani munka az iszlám világban (<i>Vecsernyés György</i>)	6/51
Szent Borbála-napi országos központi ünnepség	1/45	Kerpely Antal élete és munkássága (<i>Lengyelné Kiss Katalin</i>)	1/2
Szent Borbála szentmise a Sziklatemplomban.....	1/46	Kiegészítés a „Volt egyszer egy... Mecseki Szénbányák” c. cikkhez (<i>Tóth Árpád</i>)	5/39
Megemlékezések Szent Borbála-napján Ajkán és Padragkúton	1/46	Kőbányászat – a felszínformálástól az utóhasznosításig (dr. <i>Dávid Lóránt</i>)	2/27
Borbála-napi megemlékezés Márkushegyen.....	1/47	Környezetbarát meddőzagy-kezelés (<i>Gombkötő Imre</i>).....	3/20
Borbála-napi szentmise és szakestély Miskolcon.....	1/47	Köszöntő (<i>Szabados Gábor</i>)	6/3
Borbála-napi megemlékezés Nógrádban	1/47	Köztestet osztályozások alkalmazhatósága a mélyépítésben (dr. <i>Vásárhelyi Balázs – Kovács László</i>).....	3/17
Szent Borbála-szobor egy pécsi köztéren.....	1/48	Központi Bányászati Múzeum és kiállítóhelyei	1/6
Borbála-napi ünnepek Tapolcán.....	1/48	Lapszámunk cikkeiről (<i>Tóth Almos</i>).....	6/2
Borbála-napi ünnepek Visontán és Gyöngyösön.....	1/48	Magyar érdekeltsgű bauxitbányászat a Balkánon (<i>Kovacsics Árpád</i>)	6/7
CIKKEK CÍM SZERINT		Magyar Olajipari Múzeum	1/24
49 év Koreától Vietnámig (dr. <i>Vörös István</i>)	6/55	Mit adott és mit adhat a tőzegkitermelés a természetvédelemnek? (dr. <i>Dömsödi János</i>)	2/22
50 éve nyílt meg a Központi Bányászati Múzeum (<i>Bircher Erzsébet</i>)	5/54	Művelődési Ház és Bányászati Kiállítóhely, Recsk	1/23
70 éves a magyar szénhidrogén-bányászat (<i>Holoda Átila</i>)	4/33	Nem feledett bányaipari technikumok (dr. <i>Krisztián Béla</i>).....	3/31
90 éves az úrkúti mangánérc-bányászat (<i>Végh Tamás</i>).....	5/10	Nógrádi Történeti Múzeum Bányászati Kiállítóhelye a Salgótarjáni Bányamúzeumban (dr. <i>Szircsek Ferenc</i>).....	1/19
100 éve alakult ki a magyar szakosított bányaépítés (<i>Tóth Árpád</i>)	5/2	Országos Műszaki Múzeum Alumíniumipari Múzeuma	1/27
A dél-alföldi (makói árok) földgáz megkutatása és kitermelése nemzeti érdek (dr. <i>Fodor Béla</i>).....	2/33	Országos Műszaki Múzeum Kohászati Múzeuma	1/30
A DUNAFERR Zrt. Gyártörténeti Gyűjteménye	1/41	Országos Műszaki Múzeum Öntődei Múzeuma	1/37
A magyar bauxitbányászat ma (<i>Kovacsics Árpád</i>).....	6/4	Öröklhetőségi vizsgálat bauxitok nagy hőmérsékletű, lúgos órlésére (<i>Mucsi Gábor</i>)	4/36
A magyarországi széntelepek metánvagyona (dr. <i>Fodor Béla</i>).....	3/2	Széntelepekhez kapcsolódó gázkitörések és égi-mechanikai jelenségek kapcsolata (dr. <i>Szirtes Lajos, dr. Szirtes László</i>).....	5/18
A minőségi szén termelése a márkushegyi bányaberuházás éveiben (<i>Sárkány Attila</i>)	5/13	Visszatekintés a nyirádi bauxitbányászatra (<i>Orbán Tibor</i>)	6/19
A nagygyháza-csordakúti bauxitbányászat rövid története (<i>Gombkötő László</i>)	6/14	Volt egyszer egy... Mecseki Szénbányák (<i>Pál István – Martényi Árpád</i>)	3/10
A Tatabányai Múzeum Szabadtéri Bányászati Ipari skanzenje.....	1/21	CIKKEK SZERZŐK SZERINT	
A termelő technológiák fejlődésének története a hazai bauxitbányászatban (<i>Gádori Vilmos</i>)	6/34	<i>Ádám Imre – Rónaki László</i> : Az uránbánya és a karszt...3/25	
A természeti erőforrások jelentősége (dr. <i>Vojuczki Péter</i>)	2/2	<i>Baranyainé Buzás Ilona – Jancsák Csaba</i> : Egy technológia születése (Szívó üzemű úszó-kotró hajó)	3/36
Adatok a Miszt-Láposbánya (Románia) környékén talál- ható hidrotermális érctestek geokémiai ismeretéhez (<i>Réthy Károly – Mihálka István – Götz Endre</i>)	2/35	<i>Bircher Erzsébet</i> : 50 éve nyílt meg a Központi Bányászati Múzeum.....	5/54
Az energiabázis változása és a szén jövője (dr. <i>Füst Antal – dr. Hargitai Róbert</i>)	2/6		
Az Iharkút térségi bauxitbányászat 1975-2007 (<i>Legeza Miklós</i>)	6/23		
Az iszkaszentgyörgyi bauxitbányászat története (<i>Kreischer Károly</i>).....	6/10		
Az uránbánya és a karszt (<i>Rónaki László – Ádám Imre</i>)...3/25			
Bányászati Múzeum, Óslény- és Kőzettár, Erőmű Jubileumi Emlékház (Ajka).....	1/10		

<i>Dr. Böcker Tivadar: Bauxit – Bánya – Víz</i>	6/43
<i>Dr. Dávid Lóránt: Kőbányászat – a felszínformálástól az utóhasznosításig</i>	2/27
<i>Dr. Dömsödi János: Mit adott és mit adhat a tőzeg-kitermelés a természetvédelemnek?</i>	2/22
<i>Dr. Fodor Béla: A dél-alföldi (makói árok) földgáz megkutatása és kitermelése nemzeti érdek</i>	2/33
<i>Dr. Fodor Béla: A magyarországi széntelepek metánvagyona</i>	3/2
<i>Dr. Füst Antal – dr. Hargitai Róbert: Az energiabázis változása és a szén jövője</i>	2/6
<i>Gádori Vilmos: A termelő technológiák fejlődésének története a hazai bauxitbányászatban</i>	6/34
<i>Gombkötő Imre: Környezetbarát meddőzagy-kezelés</i>	3/20
<i>Gombkötő László: A nagyegyháza-csordakúti bauxitbányászat rövid története</i>	6/14
<i>Götz Endre – Réthy Károly – Mihálka István: Adatok a Miszt-Láposbánya (Románia) környékén található hidrotermális ércetek geokémiai ismeretéhez</i>	2/35
<i>Dr. Hargitai Róbert – dr. Füst Antal: Az energiabázis változása és a szén jövője</i>	2/6
<i>Holoda Attila: 70 éves a magyar szénhidrogén-bányászat</i>	4/33
<i>Jancsák Csaba – Baranyainé Buzás Ilona: Egy technológia születése (Szívó üzemű úszó-kotró hajó)</i>	3/36
<i>Dr. Kovács Ferenc: Energiaigények, az energiahordozók várható arányai a XXI. században</i>	2/13
<i>Kovács László – dr. Vásárhelyi Balázs: Kőzettest osztályozások alkalmazhatósága a mélyépítésben</i>	3/17
<i>Kovacsics Árpád: A magyar bauxitbányászat ma</i>	6/4
<i>Kovacsics Árpád: Magyar érdekeltségű bauxitbányászat a Balkánon</i>	6/7
<i>Kreischer Károly: Az iszkaszentgyörgyi bauxitbányászat története</i>	6/10
<i>Dr. Krisztián Béla: Nem feledett bányaiipari technikumok</i>	3/31
<i>Legeza Miklós: Az Iharkút térségi bauxitbányászat 1975-2007</i>	6/23
<i>Lengyelne Kiss Katalin: Kerpely Antal élete és munkássága</i>	1/2
<i>Martényi Árpád – Pál István: Volt egyszer egy... Mecseki Szénbányák</i>	3/10
<i>Mihálka István – Götz Endre – Réthy Károly: Adatok a Miszt-Láposbánya (Románia) környékén található hidrotermális ércetek geokémiai ismeretéhez</i>	2/35
<i>Mucsi Gábor: Öröklhetőségi vizsgálat bauxitok nagy hőmérsékletű, lúgos őrlésére</i>	4/36
<i>ifj. Novák Sándor: Bauxitbányászat a Gerece térségében, Bicske környékén</i>	6/29
<i>Orbán Tibor: Visszatekintés a nyirádi bauxitbányászatra</i>	6/19
<i>Pál István – Martényi Árpád: Volt egyszer egy... Mecseki Szénbányák</i>	3/10
<i>Réthy Károly: Emlékezzünk Bitszászky Edére születése 175. évfordulóján</i>	4/42
<i>Réthy Károly – Mihálka István – Götz Endre: Adatok a Miszt-Láposbánya (Románia) környékén található hidrotermális ércetek geokémiai ismeretéhez</i>	2/35
<i>Rónaki László – Ádám Imre: Az uránbánya és a karszt</i>	3/25
<i>Sárkány Attila: A minőségi szén termelése a márkus-hegyi bányaberuházás éveiben</i>	5/13
<i>Szabados Gábor: Kőszöntő</i>	6/3
<i>Dr. Szabó Elemér: Bauxitkutatás Ghánában</i>	6/47
<i>Dr. Szalai László: Emlékeim egy régi OMBKE ülésről</i>	4/43
<i>Dr. Szirtes Lajos – dr. Szirtes László: Széntelepekhez kapcsolódó gázkitörések és égi-mechanikai jelenségek kapcsolata</i>	5/18

<i>Dr. Szirtes László – dr. Szirtes Lajos: Széntelepekhez kapcsolódó gázkitörések és égi-mechanikai jelenségek kapcsolata</i>	5/18
<i>Dr. Szivircsek Ferenc: Nógrádi Történeti Múzeum Bányászati Kiállítóhelye a Salgótarjáni Bányamúzeumban</i>	1/19
<i>Tóth Álmos: Lapszámunk cikkeiről</i>	6/2
<i>Tóth Árpád: 100 éve alakult ki a magyar szakosított bányaépítés</i>	5/2
<i>Tóth Árpád: Kiegészítés a „Volt egyszer egy... Mecseki Szénbányák” c. cikkhez</i>	5/39
<i>Dr. Vásárhelyi Balázs – Kovács László: Kőzettest osztályozások alkalmazhatósága a mélyépítésben</i>	3/17
<i>Vécsernyés György: Földtani munka az iszlám világában</i>	6/51
<i>Vigh Tamás: 90 éves az úrkúti mangánérc-bányászat</i>	5/10
<i>Vizy Béla: Bauxitkutatás Albániában (1958-1960)</i>	6/53
<i>Dr. Vojuczki Péter: A természeti erőforrások jelentősége</i>	2/2
<i>Dr. Vörös István: 49 év Koreától Vietnámig</i>	6/55
<i>– Központi Bányászati Múzeum és kiállítóhelyei</i>	1/6
<i>– Bányászati Múzeum, Őslény- és Kőzettár, Erőmű Jubileumi Emlékház (Ajka)</i>	1/10
<i>– Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumi Igazgatóság Abaúji Múzeuma</i>	1/14
<i>– Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bányászati-történeti Múzeum (Rudabánya)</i>	1/16
<i>– A Tatabányai Múzeum Szabadtéri Bányászati Ipari skanzenje</i>	1/21
<i>– Művelődési Ház és Bányászati Kiállítóhely, Recsk</i>	1/23
<i>– Magyar Olajipari Múzeum</i>	1/24
<i>– Országos Műszaki Múzeum Alumíniumipari Múzeuma</i>	1/27
<i>– Országos Műszaki Múzeum Kohászati Múzeuma</i>	1/30
<i>– Országos Műszaki Múzeum Öntödei Múzeuma</i>	1/37
<i>– A DUNAFERR Zrt. Gyártörténeti Gyűjteménye</i>	1/41
<i>– Egyéb kohászati történeti gyűjtemények</i>	1/44

EGYESÜLETI ÜGYEK

<i>„Mentünk” egy megállót a 4-es metróra</i>	6/71
<i>113 éves a „Jó szerencsét” köszönés</i>	3/41
<i>A 95. Küldöttgyűlés határozatainak végrehajtása</i>	4/29
<i>A BKL Kiadói Bizottságának ülése</i>	1/51
<i>A borsodi helyi szervezet 2006. évi tevékenysége</i>	2/42
<i>A budapesti 4-es metró építkezésének megtekintése</i>	3/42
<i>A budapesti helyi szervezet életéből</i>	2/41, 6/69
<i>A budapesti helyi szervezet vezetőségválasztó taggyűlése</i>	2/45
<i>A budapesti szervezet rendezvényei</i>	3/46
<i>A Lignit Baráti Kör évadzáró ülése Gyöngyösön</i>	2/42
<i>A Miskolci Egyetem dékánjának előadása Gyöngyösön</i>	3/43
<i>A polgármester előadása az OMBKE Tatabányai Csoportjánál</i>	3/51
<i>A salgótarjáni szervezet életéből: Kirándulás az Alföldre</i>	5/24
<i>A tatabányai helyi szervezet életéből</i>	5/23
<i>A Választmány tagjai</i>	6/67
<i>A vízaknáktól a Patár hegyig</i>	3/45
<i>A XLVI. Bányamérő továbbképző és tapasztalatcsere</i>	5/44
<i>Az Ellenőrző Bizottság jelentése</i>	4/30
<i>Az OMBKE 2006. évi közhasznúsági jelentése</i>	4/31
<i>Az OMBKE 96. (tisztújító) küldöttgyűlése</i>	4/2
<i>Az OMBKE Ellenőrző Bizottságának évzáró ülése</i>	1/51
<i>Az OMBKE nógrádi szervezetének év végi eseményei</i>	1/52
<i>Az OMBKE választmányának ülése</i>	1/49, 4/44, 6/66
<i>Az OMBKE Bányászati Szakosztályának tisztújító küldöttgyűlése</i>	3/39
<i>Bányászati Szakosztály Vezetőségének ülése</i>	2/40, 5/22
<i>Bányászati, Kohászati és Földtani Konferencia Buziásfürdőn</i>	4/44
<i>Baráti találkozó az OMBKE Tatabányai Csoportnál</i>	5/23

Beke Imre előadása Gyöngyösön.....	6/68
Dorogi bányászok látogatása a Zsil-völgyben.....	2/40
Dr. Vajda György akadémikus előadása.....	3/42
Dr. Zoltay Ákos előadása Gyöngyösön.....	3/45
Elismerés a borsodi helyi szervezetnek.....	3/44
Előadás a geotermikus erőművekről.....	2/41
Előadás a makói árok kitermelési lehetőségeiről.....	5/24
Erdész-bányász találkozó Visegrádon.....	6/70
Idős kollégáknál a mátraaljai szervezet vezetői.....	5/25
Indítványok, határozati javaslatok.....	4/32
Jubileumi Bányászati Szakigazgatási Konferencia	
Miskolc-Tapolcán.....	4/45
Jubileumi ünnepség Oroszlányban.....	5/22
Kapolyi László akadémikus előadása Gyöngyösön.....	2/43
Képek a selmecebányai szalamander ünnepségről.....	1/34
Képek az évvégi rendezvényekről.....	1/36
Kerpely Antalra való emlékezés eseményeinek	
előkészítése.....	1/51
Küldött- és vezetőségválasztó taggyűlés Oroszlányban.....	2/44
Küldöttgyűlési beszámoló.....	4/24
Látogatás a detki Régészeti Múzeumban.....	6/70
Látogatás a Mátrai Erőműben.....	5/24
Leereszkedtünk a sátorkőpusztai barlangba.....	6/69
Óévbúcsúztató a Salgótarjáni Bányamúzeumban.....	1/53
OMBKE-bál.....	1/53
Péchy Antal serlegbeszéd.....	4/11
Peredi Ágnes előadása.....	6/68
Rendezvények a tapolcai szervezetnél.....	6/71
Selmecebánya és Leoben kapcsolata a diákszokások	
tükrében.....	2/43
Szakmai kirándulás Bátaapátiba.....	3/43
Szakmai nap Halimbán.....	3/46
SZALAMANDER – 2006.....	1/49
Tatabányaiak Bátaapátiban.....	6/67
Új emlékhely Borsodban.....	3/44
Új jogi tagvállalataink.....	6/67
Újabb eredmények a hazai tudomány-, technika-	
és orvostörténet köréből anket.....	1/53
Üzemlátogatás a BAUMIT Kft.-nél.....	3/42
Üzemlátogatás a Keinle + Spiess Tokod Kft.-nél.....	6/69
Vezetőségi ülés, nyugdíjas találkozó Dorogon.....	5/25
Vezetőségválasztás a tapolcai helyi szervezetnél.....	2/45
Vezetőségválasztás a mátraaljai helyi szervezetnél.....	2/44
Vezetőségválasztás, hagyományörzés Ajkán.....	2/44
VIII. Luca-napi Szakestély.....	1/52

EMLÉKEZÉSEK 1956-ra

Megemlékezés az 1956-os eseményekről az OMBKE	
Választmányi Ülésén.....	1/54
Az 1956-os soproni egyetemi események.....	1/54
Dr. Csaba József rehabilitációja.....	1/59
Soproni megemlékezés az Erdészeti Lapokban.....	1/59
Kitüntetések megvonása az olajipari dolgozóktól.....	1/60
1956 könyvekben, képekben.....	1/63

FELHÍVÁSOK, KÖZLEMÉNYEK

A BKL 1868-1950 közötti évfolyamainak	
internetes hozzáféréséről.....	3/30
A Központi Bányászati Múzeum közleménye.....	6/57
Az OMBKE felhívása (adó 1%-a).....	1/B3, 2/B3
E-mail címváltozás.....	2/53
Köszönetnyilvánítás.....	4/B1
Nemzetközi Bányamérő Egyesület (ISM) XIII.	
Kongresszusa.....	1/B3, 3/B3
OMBKE közlemény a SZJA 1%-ának felhasználásáról.....	5/49
Szerző-TÁRS-KERESŐ.....	6/2

Tájékoztató: Méltányossági nyugdíjmelés.....	5/51
--	------

GYÁSZJELENTÉSEK – NEKROLÓGOK

Baksai Vilmos.....	2/52
Benedek Dénes.....	6/80
Dr. Fazekas János.....	6/80
Dr. Miskolczi-Bodnár Pál.....	5/45, 6/83
Csepregi Mária.....	2/53
Cziczlavicz Lajos.....	6/80
Dunai Ferenc.....	2/53, 3/57
Feldbauer Károly.....	5/46
Frei József.....	5/47
Hartmann István.....	2/51
Hegedűs Gyula.....	3/57
Jankovics István.....	6/80
Jánosi Miklós.....	1/64
Kispál József.....	2/53
Klimó György.....	5/48
Lichner Marian.....	5/45
Magyar Béla.....	2/53, 6/81
Majtényi Tibor.....	3/57, 5/45
Martinkó Mária.....	3/57
Móri Zoltán.....	2/53
Murányi Zoltán.....	2/53
Nagy Mátyás.....	2/53
Németh Mihály.....	2/50
Dr. Pátkai László.....	5/45
Pohl László.....	1/64
Polyakovszky András.....	3/57
Pruzsinszki Miklósné.....	3/58
Reizer József.....	6/80
Rózsa Kálmán.....	5/48
Stefán Béla.....	6/80
Szemmelveisz Alajos.....	5/45, 6/82
Szentágotai József.....	2/52
Szilás László.....	6/82
Takács József.....	3/57, 5/49
Tóth Ákos.....	3/57
Tóth János.....	2/51
Vasóczki István.....	3/57, 5/46

HAZAI HÍREK

„A CO ₂ ÉRTÉKE” konferencia.....	5/54
30 éves a Bányászati, Ergonómiai és Bányaeegészségügyi	
Bizottság.....	6/78
70 éves a magyar kőolaj- és földgázbányászat.....	3/35
110 éve érkezett a külszínre az első csille szén a tatabányai	
szénmedencéből.....	3/56
A Bányászati Tudományos Bizottság ülése.....	3/53
A bányászbarátság örökké tart!.....	3/50
A BDSZ Munkavédelmi Bizottság üléséről.....	2/32
A BKL Kőolaj és Földgáz a 70 éves jubileumról.....	3/35
A Magyar Dinoszaurusz-kutató Expedíció	
eredményei 2007.....	5/43
A Magyarországi Bányásztelepülések Országos Szövet-	
ségének Konferenciája Rózsaszentmártonban.....	5/42
A MOL századik vízszintes kútja.....	2/49
A Nagylétföldi Kőolajkutató Fúrási Üzem szerepe a makói	
„óriás gázmező” felfedezésében.....	2/34
Annavölgyiek emlékeztek.....	3/49
Az Országos Atomenergia Hivatal értékelése.....	3/56
Bajnai Gordon válasza az Új Magyarország Fejlesztési Tervvel	
kapcsolatban az OMBKE által készített javaslatra.....	3/56
Bakonyi „dínók” Budapesten.....	2/48
Bányász községben az államfő.....	3/38
Bányászemlékművet avattak Tokodon.....	2/47

Bányászahagyományok ápolása Csinger-völgyben	6/33
Bányászsirok újraszertelése.....	6/79
Diákköri konferencia Győrben.....	3/38
Diplomaátadási ünnepség a Miskolci Egyetemen.....	4/46
Egy bányász „Az én hazám”-ban.....	2/49
Emlékezés az 1983. június 22-i márkushegyi sújtólégrobbanás 37 áldozatára	5/41
Emlékezés dr. Tárján Gusztávra	3/24
Emlékezés Dorogon.....	2/47
Energiapolitikai konferencia.....	4/48
Felavatták dr. Gál István szobrát Tatabányán.....	3/51
Föld alatti gáztárolás.....	2/49
Földhő szakmai nap Zalaegerszegen.....	2/5
Gázerőművet épít az MVM Zrt. és a Meinl.....	4/49
Hétmillió éves erdő Bükkábrányban.....	5/B3
Hogyan tovább Magyarország az Európai Unióban	4/48
Hőerőgépek és környezetvédelem	3/56
IX. Bányászati Szakigazgatási Konferencia Zalakaroson.....	3/54
Jubileumi bányagépész konferencia.....	6/77
Kállai Géza emlékezete.....	6/76
Kinek jó a piacnyitás?.....	6/75
Konferencia az energetikai piacról.....	6/22
Lejtakna hajtás Csolnokon	5/9
Magyar és német diákok a bauxitbányászattal ismerkedtek...3/51	
Magyarország „alvó” energiaforrásai.....	3/56
Magyarország ásványi nyersanyagvagyonja 2006	2/48
Megalakult a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal.....	2/48
Mindennapjaink energiája	5/42
Múzeumi Nap Rudabányán	6/75
Nagyteljesítményű szélérőmű Észak-Kelet- Magyarországon.....	2/48
Nemzeti (CO ₂) kiosztási terv 2008-2012	4/49
Óslénytani kutatások a Dunántúlon	5/43
Ranzinger Vince emléktábla helyreállítása.....	3/52
Szén-dioxid árverés	2/48
Szent György-napi bauxittalálkozó harmadszor.....	3/24
Szivattyús tározó épülhet	2/48
Tatabánya város a bányászahagyományokért.....	6/74
Tizenöt éves a Szabotéri Bányászati Múzeum Alapítvány (Tatabánya).....	5/40
Új nagyberuházás indul Százhalombattán	4/41
Újra indulhat a mecseki szénbányászat	6/22
Urán után kutat a Wild Horse Ajkán	5/41
Visonta +29 MW	2/48
HELYREIGAZÍTÁS	2/39, 2/50, 3/57

HIRDETÉSEK

3B Hungária.....	1/B2, 2/B2, 3/B2, 4/B4, 5/B2, 6/B2
Bau-Screen	6/84
Cemkut.....	6/B3
Metso Minerals.....	1/B2, 2/B2, 3/B2, 4/B4, 5/B2, 6/B2
Sandvik	2/B4, 3/B4, 5/B4,
H+S Kft.....	1/B3, 2/B3, 3/B3, 4/B3, 5/B3, 6/B3
OMBKE 96. küldöttgyűlése	1/68
A Miskolci Egyetem felhívása a jubileumi oklevelekről	1/53, 2/B3, 3/B3
Felhívás budapesti tagtársaink részére.....	1/65
Harangtörténeti ankét	1/68
Palackba zárt bányászat	1/B4
Falínaptár a bányavárosok címereivel	4/B3
Bányászélet – Kultúra – Hagyomány konferencia.....	4/52
Meghívó: Szent Borbála-napi megemlékezés Budapesten.....	5/27

KÖNYV- és FOLYÓIRATSZEMLE

A Bányászati Közlöny tartalmából	2/12, 3/58, 6/42
„Alumínium a következő generációk számára”	4/51
„Imhol a föld alá megyünk”	5/50
A pécsi „Sahti per”	2/49
Bányászattörténeti Közlemények III	3/59
Bányászahagyományok Borsodban	1/32
Benke István – Peter Huber: Palackba zárt bányászat.....	1/66
Cimbora, Rád köszöntöm fél kupám!	4/50
Dr. Izsó István: Szemelvények a középkori montanisztika magyarországi történetének írott forrásaiból	2/9
Egy évfolyam története	4/41
Életutak – Földtudósok az Akadémián.....	4/50
Fenntartható fejlődés: a jövőnk a tét	3/16
Könyvbemutató Tatabányán	4/51
Kőolaj- és földgázipari emlékérmek és plakettek	1/66
Pernyét fújnak a szelek	5/50
Rendhagyó könyvismertetés.....	4/50
Tassonyi Ernő: Aki a párját keresi.....	1/39
Új könyv a mangánércről.....	5/51

KÜLFÖLDI HÍREK	1/67, 3/54, 3/55, 4/32, 5/21, 5/39, 5/55, 6/9
-----------------------------	--

NYELVMŰVELÉS

Teendők a hazai szaknyelv védelmében.....	2/26
---	------

SZEMÉLYI HÍREK

A 2006. évi Szent Borbála-nap alkalmával kitüntetésben részesültek	1/46
A BKL Bányászat 2006. évi nívódíja.....	3/47
A Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Karán 2007-ben diplomát kaptak.....	4/47
A Miskolci Egyetemen Anyag-, illetve Kohómérnöki Szakon 2007-ben sikeres egyetemi záróvizsgát tettek	4/47
Az OMBKE 96. Küldöttgyűlés kitüntetettjei	4/12
Dr. Gagyi Pálffy András egyetemi kitüntetése	4/48
Dr. Kapolyi László egyetemi kitüntetése	4/48
Dr. Vígh Gyula kitüntetése	5/51
A 2007. évi Bányásznapon kitüntetett tagtársaink	6/58
Köszöntjük tagtársainkat születésnapjukon	2/45 3/48 5/26 6/72
Új elnök a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal élén	3/60
Új elnökhelyettes a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal élén	4/48

JUBILEUMI DIPLOMÁVAL KITÜNTETETTEK 2007

Vasoklevél	5/28
Dr. Simon Kálmán.....
Gyémántoklevél.....	5/28
Lohrmann Keresztély, Szabó János	
Aranyoklevél	5/29
Bányavári János, Benke István, Bese József, Dr. Bocsi Ottó, Burján Andor, Borsik Jenő, Dénes Ottó, Dörömbözi László, Éder Imre Pál, Dr. Goda Miklós, Jenet Mihály, Dr. Kapolyi László, Katzler István, Kruller János, László Gyula, Makara Ambrus István, Orbán Tibor, Papp János, Dr. Patvaros József, Rác József, Somogyvári Imre, Tóth József, Vázsonyi Ferenc, Vedródi Antal, Zentai Kálmán, Zoltán Tamás, Zsuffa Miklós, Flórián Gusztáv, Gönczi János, Horváth Gusztáv, Mészáros Lászlóné Vajda Veronika, Dr. Sasváry Zoltán, Hárs Ferenc, Dr. Horn János, Nyertes Antal, Erdélyi Tibor	